KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840 nr 81 (12864) PIĄTEK, 26 kwietnia 1996 r. cena 60 ct

Będziemy jeść i chwalić ziemniaki

Na polach spółki rolnej "Gulbinai" w rejonie wileńskim rozpoczęły się prace wiosenne. Rolnicy tej spółki co roku sadzą sporo ziemniaków i otrzymują całkiem dobre plony. W tym roku ziemniaki będą hodować na ponad 30 hektarach. Obecnie dobrze przechowane w kopcach ziemniaki (100 ton) są starannie przebierane. Agronom spółki Aleksander Dubowski twierdzi, że na szybko wysychające pola dwie sadzarki ziemniaków wyjadą już prawdopodobnie w końcu bieżącego tygodnia. Między innymi, jeszcze około 20-25 ton ziemniaków spółka zamierza sprzedać mieszkańcom Wilna. Kilogram ziemniaków ma kosztować tylko 85-90 centów.

Spółka rolna "Gulbinai" szykuje już glebę do siewu upraw letnich. Tegorocznej wiosny zasieje się 50 hektarów rzepaku. W ubiegłym roku dał on obfite plony i niemało zysku.

Jak poinformowali specjaliści Ministerstwa Rolnictwa, w tym roku litewskie spółki rolne, gospodarze i mieszkańcy będą hodować ziemniaki mniej więcej na 120 tys. hektarów.

NA ZDJĘCIACH: rolnicy spółki rolnej "Gulbinai" rozpoczęli wiosenne prace polowe; mechanizator Leonid Jankowski nie pierwszą już wiosnę wita na przyszłej plantacji ziemniaków.

Fot. G. Svitojus (ELTA)

Ambasada RP w Wilnie informuje o organizowanych przez nią uroczystościach z okazji Święta 3-go Maja w Wilnie

— czwartek — 2.05.1996 r. godz. 17.00.:
Akademia i koncert w gmachu Filharmonii Narodowej, ul. Aušros Vartu 5 (wstęp za zaproszeniami)
— piątek — 3.05.1996 r.:
godz. 12.00 — **złożenie kwiatów na Rossie**
godz. 17.00 — **Msza Św, w intencji Rzeczypospolitej** — kościół św. Ducha

Aktualia wileńskie

Lazdynajczycy bez gorącej wody

W ubiegłą środę w Lazdynai nastąpiła przerwana podaż gorącej wody. Jak nas poinformowano w przedsiębiorstwie przy starostwie lazdynajskim rozpoczęły się tu próby hydrauliczne, które to rokrocznie wraz z przerwaniem sezonu ogrzewczego przeprowadzane są w całym mieście. Ponieważ próby te przeprowadzane są wcześniej niż przewidziano w specjalnie opracowanym harmonogramie (wyrównuje się wieżę ciśnień) prace mają chęć być zakończone. Prawdopodobnie już wieczorem lazdynajczycy otrzymają znów wodę gorącą.

Tydzień dobroczynności

Kolejna i tradycyjna już akcja — dobroczynności — tym razem rozpocznie się w naszym mieście wraz z dniem 6 maja i potrwa do 11. Dlatego to już dziś zaglądnijmy do swych szaf i szuflad, może: mamy niepotrzebne ubrania, obuwie, zabawki, na które tak oczekują rodziny potrzebujące wsparcia. Oczywiście rzeczy mają być czyste, a można je zanieść do każdego starostwa (dział opieki socjalnej) codziennie w godzinach pracy. W soboty rzeczy będą przyjmowane w samorządzie m. Wilna (al. Giedymina 9, od godz. 9 do 17).

Posegregowane rzeczy potrzebujący będą mogli otrzymać od 13 maja.

Inf. wł.

Z konferencji prasowej

"Litwa ma wobec mniejszości pewne zobowiązania"

— Owszem, litewsko-polskie stosunki są coraz lepsze, jeśli chodzi o współpracę w dziedzinie obronności, gospodarki itd. Lecz — co się tyczy mniejszości narodowych — wiele jeszcze pozostaje do zrobienia — oświadczył podczas wczorajszej konferencji prasowej w Sejmie prezes frakcji ZPL Zbigniew Siemienowicz.

— Żyjemy w kraju, który się utożsamia z europejską kulturą, dąży do integracji ze strukturami europejskimi i sądzi (a przynajmniej deklaruje), że ochrona praw mniejszości narodowych jest jednym z warunków stabilności i demokracji.

Prezes frakcji ZPL przypomniał, że Litwa jest członkiem Rady Europy i w związku z tym ma pewne zobowiązania: podpisać i ratyfikować Konwencję Praw Człowieka ze wszystkimi dokumentami uzupełniającymi; podpisać Europejską Kartę Samorządu Terytorialnego. Poza tym rozporządzenie nr 508 (§7) z 1995 roku zobowiązuje wszystkich członków Rady Europy do wykonywania uzupełniającego protokołu nr 1201 Konwencji Praw Człowieka. Jest to rekomendacja dotycząca praw mniejszości narodowych. Poseł Zbigniew Siemienowicz wymienił kilka paragrafów tej rekomendacji. Np. jeden z nich brzmi: "Umyślne zmiany składu narodowościowego w rejonach zamieszkał: ych przez mniejszości narodowe, które szkodzą tej mniejszości, są zabronione". Ustawa o przyłączeniu części terytorium rejonu wileńskiego i trockiego do miasta Wilna jest sprzeczna z tą rekomendacją, oświadczył prezes frakcji ZPL.

Punkt 7 wymienionej rekomendacji głosi, że każdy przedstawiciel mniejszości narodowej ma prawo używać swojego imienia i nazwiska w brzmieniu języka ojczystego. Temu punktowi przeczy głośne postanowienie nr 387 ministra oświaty Vladislavasa Domarkasa.

(Dokończenie na str. 2)

Sentencja dnia

Gdy artysta przestaje być dzieckiem, już jest martwy.

C. BRANCUSI

BANK POLSKA KASA OPIEKI S. A.
Działa od 1929 r.
Pekao
PRZEDSTAWICIELSTWO W WILNIE
2001 Vilnius, Palangos 1/10-16
Tel/fax 61-15-41, fax 223844

ARDENA
Vytenio 20
2006 Vilnius
Tel. 63 37 02
Fax. 26 10 36

ZNAD WILII
78,54 i 103,8 FM
DZIAŁ REKLAMY
TEL./FAX (22) 429465

Muzyka

Chór "Vilnius" — pierwszy raz na Festiwalu w Polsce

— Pierwszy raz uczestniczyliśmy w tak wspaniałej imprezie. To były V Międzynarodowe Spotkania Muzyczne w Zielonej Górze pod hasłem "Wschód — Zachód". Wróciliśmy pełni artystycznych wrażeń — mówi Jurijus Kalcas, kierownik artystyczny i dyrygent Chóru "Vilnius".

"Wszyscy ludzie będą braćmi..."

Międzynarodowe Spotkania Muzyczne "Wschód — Zachód" są organizowane przez Filharmonię Zielonogórską im. T. Bairda. Jest to impreza, która już na stałe weszła do polskiego życia muzycznego i o której już coraz głośniej w Europie. Tegoroczny, wiosenny, piąty już z rzędu Festiwal pod dewizą "Wschód — Zachód" zgromadził artystów z 8 państw i krajów. Swoim talentem muzycznym realizowali Beethovenowską ideę: "Wszyscy ludzie będą braćmi".

— Spotkania odbywały się pod patronatem wojewody zielonogórskiego — Mariana Eckerta. Pięknie, serdecznie o tej naszej wspólnocie artystycznej powiedział: "Zapomnijmy o wszystkim, co czasem nas dzieli. Jeśli muzycy różnych narodów potrafią wspólnie muzykować, stać się jednością w artystycznych kreacjach, jeśli słuchacze mówiący różnymi językami tak samo przeżywają muzyczne emocje, to wizja wspólnej Europy nie jest iluzją... — kontynuuje naszą rozmowę Jurijus Kalcas.

300 muzyków, 12 koncertów...

W V Międzynarodowych Spotkaniach Muzycznych "Wschód — Zachód" w Zielonej Górze wzięło udział 300 muzyków (3 orkiestry, 2 chóry, 4 zespoły kameralne, 6 dyrygentów i 16 solistów) — z Polski oraz ze wszystkich sąsiadujących z nią państw: Niemiec, Czech, Słowacji, Ukrainy, Białorusi, Litwy i Rosji. W ramach Festiwalu odbyło się 12 koncertów (symfonicznych, oratoryjnych, chóralnych, kameralnych).

"Skontaktował nas Linas Marijus Zaikauskas"

— Jak doszło do nawiązania kontaktów pańskiego Chóru z Zieloną Górą? — pytam pana Jurijusa Kalcasa.

— Właśnie za pośrednictwem łamów "Kuriera Wileńskiego" chciałbym teraz złożyć serdeczne podziękowania tym osobom, które się do tego przyczyniły. Kontakt z Filharmonią Zielonogórską nawiązaliśmy dzięki kierownikowi artystycznemu Wileńskiego Rosyjskiego Teatru Dramatycznego, Linas Marijus Zaikauskas miał już wcześniej okazję zapoznać się z dyrektorem naczelnym i artystycznym Filharmonii Zielonogórskiej Czesławem Grabowskim. No i posypały się — telefony, faxy...

(Dokończenie na str. 5)

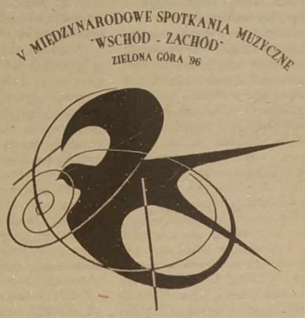

Wiadomości w kilku zdaniach

Prezydent Litwy przyjął pisarza I. Merasa

W środę prezydent Litwy Algirdas Brazauskas przyjął przybyłego na dwa tygodnie z Izraela pisarza Icchaka Merasa.

Jak poinformował I. Meras, w ciągu blisko godzinnej serdecznej i przyjacielskiej rozmowy omówione zostały możliwości dalszego rozwoju kontaktów litewsko-izraelskich w dziedzinie oświaty, nauki i in. Przypomniano ubiegłoroczny pobyt prezydenta Litwy w Izraelu, gdzie A. Brazauskas udekorował orderem III stopnia WKL Giedymina pochodzącego z Litwy pisarza.

K. Klimašauskas przyjął ambasadora Tajlandii

W czwartek minister przemysłu i handlu Litwy Kazimieras Klimašauskas przyjął nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Tajlandii w Danii Rangsana Phaholyothina. Była mowa o rozwoju litewsko-tajlandzkiej współpracy handlowej. Tajlandia mogłaby zaopatrywać Litwę w orzechy kokosowe, ryż, przetwory z owoców tropikalnych. Na Litwie to państwo interesuje mleko w proszku, niektóre inne produkty.

Samotnym dzieciom pomagają "wielcy bracia i siostry"

Wczoraj Centrum Pomocy Dzieciom przy Funduszu Otwartej Litwy ("Big Brothers/Big Sisters na Litwie") przedstawiło społeczności wiejskiej swej rocznej działalności. Spotkanie z przedstawicielami centrum odbyło się w nowym pomieszczeniu przy stołecznej ulicy Saltoniškių 58.

Do Bośni i Hercegowiny — bez wiz

Ambasada Bośni i Hercegowiny w Szwecji poinformowała ambasadę litewską, że od obywateli Litwy, udających się do Bośni i Hercegowiny, nie będą wymagane wizy tego kraju. Wystarczy mieć ważny paszport. Czas pobytu bez wizy — 9 dni.

Żołnierze będą się uczyli ochrony strefy morskiej

Na wodach terytorialnych Litwy na Bałtyku i na terytorium powiatu kłajpedzkiego dziś rozpoczynają się ćwiczenia jednostek wojskowych naszego kraju, stacjonujących w tym regionie.

W Wilnie: fantazja, fantastyka i fantaści

Wczoraj w stolicy rozpoczęły się aż trzy naraz imprezy dla miłośników fantastyki: konwent fantastów krajów Europy "Eurocon", konwent fantastów krajów bałtyckich "Balticon" oraz konwent fantastów litewskich "Lituanicon". Organizuje je towarzystwo "Wiedza", republikański pałac twórczości technicznej młodzieży szkolnej oraz wileński klub fantastów "Dorado". Spotkania miłośników fantastyki i fantastów potrwają do 28 kwietnia.

Fundusz powrotu zesłańców otrzymał pomoc z Chicago

Stowarzyszenie Cór Litwy z Chicago we wtorek ofiarowało 10 tys. USD na fundusz powrotu zesłańców.

Powstały w stolicy fundusz powrotu zesłańców w miarę swych możliwości pomaga zrehabilitowanym więźniom politycznym, zesłańcom i ich dzieciom. Fundusz wspierają organizacje społeczne, różne towarzystwa litewskie za granicą — Kanadyjski Związek Litwinek Katoliczek, Australijski Związek Litwinów, a także Zakon Maltański, Amerykański Związek Pomocy dla Sierot i in.

Na podstawie ELTA, BNS i inf. wł.

"Litwa ma wobec mniejszości pewne zobowiązania"

(Dokończenie ze str. 1)

— W dzienniku "Lietuvos rytas" ukazują się ostatnio publikacje atakujące przedstawicieli mniejszości za próby utworzenia autonomii, bez wskazania, jaką konkretną szkodę uczynili Litwie — powiedział poseł Siemienowicz. — Chcę przypomnieć, że punkt 11 wspomnianej rekomendacji głosi: "w tych regionach, gdzie osoby należące do mniejszości narodowych stanowią większość, mają one prawo posiadać odpowiednie organa miejscowej władzy autonomicznej bądź specjalny status".

Prezes frakcji ZPL zaapelował do dziennikarzy, by nie używali słowa "autonomista" jako synonimu czegoś złego, gdyż realna samorządowa autonomia jest zgodna z Europejską Kartą Samorządu Terytorialnego i jest potrzebna nie tylko mniejszościom, tym bardziej u nas, gdzie samorządy są ograniczone do roli petentów wypraszających pieniądze.

Poseł Zbigniew Siemienowicz zwrócił uwagę na to, że w organach władzy powiatu wileńskiego nie ma ani jednego Polaka i to nikogo jakoś nie dziwi, natomiast to, że do rad samorządowych rejonów wileńskiego i solecznickiego w wolnych wyborach ludzie wybrali większość przedstawicieli mniejszości, jest traktowane jako krzywdzenie Litwinów.

Prezes frakcji ZPL Zbigniew Siemienowicz oświadczył, że w projekcie ustawy o wspólnotach mniejszości narodowych nie ma nic niezgodnego ani z Konstytucją RL, ani z wyżej wymienionymi dokumentami.

— Dlatego też nie rozumiem, dlaczego omawianie tego projektu jest blokowane? — pytał poseł Siemienowicz. Potrzebę przyjęcia takiej ustawy uzasadniał tym, że prawa mniejszości — w związku z tym, iż niektóre ustawy przeczą sobie nawzajem — są często naruszane, a zalecenia międzynarodowych dokumentów są traktowane jako niezobowiązujące.

— Nieprzemyślane decyzje, o których była mowa, niszczą możliwość dialogu między mniejszością i większością. Dobre stosunki litewsko-polskie, o których tyle się ostatnio mówi, są zagrożone — konkludował prezes frakcji ZPL.

Lucyna DOWDO

STATYSTYKA

ŚMIERTELNOŚĆ NA LITWIE WZRASTA, A URODZIN UBYWA

W styczniu-lutym na Litwie liczba urodzin nadal malała, a śmiertelność rosła.

Naturalny przyrost ludności na początku roku 1996 znów był ujemny — zmarło o 2342 osób więcej, niż się urodziło. Ujemny naturalny przyrost ludności w tym roku jest aż o 61 proc. większy w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego.

W styczniu-lutym łącznie urodziło się 6529 dzieci, czyli o 171 mniej w porównaniu z podobnym okresem ub. roku. W ciągu dwóch miesięcy br. zmarło 8871 osób czyli o 1252 więcej niż w roku ubiegłym.

Na początku marca na Litwie było 3,709 mln mieszkańców, czyli o 2822 mniej niż na początku roku.

W tym roku w kraju o 25 proc. wzrosła śmiertelność w wyniku schorzeń układu krążenia (w styczniu w porównaniu ze styczniem 1995 r.), o 53 proc. — w wyniku chorób organów oddechowych, 44 proc. — z powodu schorzeń przewodu pokarmowego, o 3 proc. na skutek nowotworów złośliwych, o 15 proc. — w wyniku zatruć alkoholowych.

O 17 proc. zmniejszyła się liczba samobójstw, o 36 proc. — śmierci w wyniku wypadków drogowych, o 26 proc. — zabójstw, o 9 proc. — śmierci w wyniku chorób zakaźnych i pasożytowych.

(BNS)

Z konferencji prasowej

O budżecie, pożyczkach i długach

Wczoraj odbyła się konferencja prasowa ministra finansów Algimantasa Križinauskasa oraz sekretarza Jonasa Longinasa. Podstawowym tematem rozmowy były długi oraz kredyty zagraniczne.

Jak poinformował minister, w ubiegłym tygodniu w Sofii odbyło się spotkanie naszych przedstawicieli z Europejskim Bankiem Rozwoju i Rekonstrukcji. Litwa podpisała umowę o otrzymaniu kredytów na wygodnych warunkach na sumę 33 mln USD. Podstawowa część tej sumy zostanie zużyta na łatanie dziur w budżecie, gdyż tylko w I kwartale br. budżet państwowy nie uzyskał 69 mln litów. Najtrudniejszymi pod tym względem miesiącami był styczeń i luty. Jeśli codziennie do budżetu państwa powinno wpływać 18-19 mln litów, to w tych miesiącach wpływało tylko 12-13 mln.

Do ważnych wydarzeń w Sofii należy także zaliczyć prezentację Litwy, w której wzięło udział około 100 potencjalnych inwestorów interesujących się Litwą. Dziwne, ale, jak powiedział minister, zagranicznych finansistów całkiem nie przestrasza sytuacja naszych banków. Uważają oni, że w okresie przejściowym jest to całkiem normalna sytuacja. Zdaniem zagranicznych ekspertów, najbardziej się liczą dalsze kroki i to, w jaki sposób banki potrafią pokonać ten kryzys.

O zagranicznych kredytach i długach mówił Jonas Longinas, który zaprzeczył, jakoby Litwa jest bardzo zadłużona. Dług Litwy nie przekraczają 15 proc. ogólnego produktu krajowego, tymczasem w wielu krajach wskaźnik ten jest o wiele większy.

Sekretarz ministerstwa nadmienił, że pierwsze kredyty, które napływały na Litwę jeszcze w 1992 roku rzeczywiście nie zawsze były kontrolowane i być może nie zawsze przydzielano je na sprawy najpotrzebniejsze. Podstawową przyczyną takiego stanu rzeczy był brak konstytucji, a więc możliwości sprawowania kontroli. Obecnie sytuacja się zmieniła. Ogółem od 1993 roku otrzymaliśmy 916 mln USD pożyczek. 62 proc. tej sumy przeznacza się na inwestycje, głównie wsparcie drobnej przedsiębiorczości, 22,8 proc. na likwidację deficytu budżetowego, reszta na sprawy socjalne, stabilizację lita i in.

Na 1 kwietnia br. Litwa spłaciła już 92 mln USD, a więc dług wynosi 823 mln 740 tys. USD.

Julitta TRYK

"Zabawy" młodzieży

Zakończyła się miesięczna akcja "Świat bez narkotyków": liczby i wyniki

Trwająca miesiąc akcja "Świat bez narkotyków" zakończyła się koncertem w Wileńskim Pałacu Sportu z udziałem kilku grup i wykonawców.

Od 23 marca specjaliści Wileńskiego Centrum AIDS oraz Centrum Rehabilitacji Narkomanów wygłosili dla młodzieży szkolnej stolicy 30 odczytów. Ustalili też, że co dziesiąty uczeń bezpośrednio miał do czynienia z narkotykami.

Badania socjologiczne wykazały, że na Litwie 3 proc. nastolatków — to potencjalni narkomani, 95 proc. — zażywa nierzadko alkoholu, 25 proc. — pali.

Na Litwie obecnie zarejestrowano około 1700 narkomanów (dziesiąta część jest w wieku do lat 14), czyli 10-krotnie więcej niż 5 lat temu.

Pracownicy Centrum Rehabilitacji Narkomanów są zdania, że ta liczba jest zaledwie szczytem góry lodowej, gdyż lwia część narkomanów działa potajemnie i nie sposób ich zarejestrować. Na Litwie nierzadko ukrywa się bądź nie wyjaśnia przyczyny śmierci narkomanów.

Po anonimowym sondażu, przeprowadzonym wśród starszoklasistów jednej ze szkół na Antokolu specjaliści obliczyli, że 47-48 proc. uczniów wie, gdzie można otrzymać narkotyki.

Do akcji "Świat bez narkotyków" włączyli się pracownicy policji i znaleźli punkty handlu narkotykami w Wilnie w parku Serejkiszki, na dyskotekach, w szkołach, na przystankach trolejbusowych i autobusowych.

Organizatorzy akcji klub-dyskoteka "Eldorado" w ciągu miesiąca w swych pomieszczeniach złapali zaledwie jednego handlarza narkotykami, którego pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

A propos, w związku z akcją "Świat bez narkotyków" w wileńskim klubie "Eldorado" ubyło nastolatków, gdyż rodzice nałożyli na nich "areszt domowy".

(BNS)

Pamięć żołnierza koledzy uczcili salwami

W środę Litwa pożegnała poległego w Bośni syna — starszego lejtnanta Normundasa Valterisa.

Około południa z wileńskiego sztabu zmotoryzowanej brygady piechoty "Geleźinis vilkas", wyniesiona została trumna ze sprowadzonymi we wtorek na Litwę zwłokami 23-letniego żołnierza oddziału LITPLA-4.

Następnie żałobny orszak samochodów ruszył do Szawel, gdzie w miejscowym kościele św. Piotra i Pawła w tej intencji ofiarowana została Msza św.

Po Mszy orszak żałobny wyruszył na cmentarz Ginkuński w Szawlach. Gdy główny kapelan Alfonsas Bulota poświęcił mogiłę i dokonał reszty obrządku pogrzebowego, szczątki starszego lejtnanta Normundasa Valterisa oddane zostały ziemi litewskiej.

Wykonano hymn państwowy Litwy i wystrzelono trzy salwy — w ten sposób żołnierze oddali hołd poległemu koledze.

Chociaż matka poległego wojskowego i dwie jego siostry mieszkają w Szadowie rejonu radziwiliskiego, żołnierz misji pokojowej został pochowany na koszt państwa — w Szawlach na cmentarzu ginkuńskim, gdyż tu są jego groby rodzinne.

Oprócz rodziny Normundasa Valterisa, krewnych i bliskich przyjaciół hołd pamięci żołnierza misji pokojowej na cmentarzu złożyli minister ochrony kraju Linas Linkevičius, dowództwo wojskowe, sześciu żołnierzy, eskortujących zwłoki na Litwę, wśród których był dowódca LITPLA-4 st. lejtnant Darius Vaicekauskas.

Oddziałowy oddziału LITPLA-4, wchodzącego w skład batalionu duńskiego poległ w Bośni w minioną środę. Nieszczęście wydarzyło się, gdy terenowy samochód patrolowy mercedes wjechał na minę przeciwczołgową. Jednocześnie zginął też żołnierz duński Arne Andersen oraz obrażeń doznali dwaj inni jadący samochodem żołnierze litewscy — Valdas Žalpys i Gintaras Putys.

Obecnie bada się okoliczności, dlaczego patrolujące samochody zboczyły z kursu i wjechały na minę.

(ELTA)

Komu nie jest obca poezja śpiewana

Dziś w szkole średniej im. Wł. Syrokomli (ul. Linkmenų 8, pokój 41, godz. 14) odbędzie się zebranie, podczas którego omówione zostaną sprawy związane z organizacją konkursu Poezji Śpiewanej. Przy okazji przypominamy, że ma to być trzecia kolejna tego rodzaju impreza. Organizator Zbigniew Maciejewski zaprasza uczniów klas starszych, studentów oraz wszystkich chętnych do przybycia dziś na spotkanie.

Inf. wł.

Harcerstwo w sieciach

Długo przymierzałam się do tego tematu. I wciąż brakowało mi odwagi, by się wypowiedzieć, podsumować wszystkie opinie, z jakimi się zetknęłam. Oczywiście, można zmieszać z błotem — jak to niektórzy robią — Zarząd ZHPnL na czele z p. Błaszkiewiczem, można mieć różne pretensje do księdza Stańczyka, ale czy byłoby to słuszne? I czy to jest wyjście? Czy w ten sposób można coś zmienić, naprawić?

To, że konflikt między p. Błaszkiewiczem jako przewodniczącym ZHPnL a ks. Stańczykiem istnieje, nie jest tajemnicą już od kilku miesięcy. I trudno by tu doszukać się strony winnej. Każda poniekąd ma rację i każda błądzi. Jest natomiast strona poszkodowana — harcerze, młodzież, która wybrała dla siebie jako drogowskaz wartości nieprzemijające: służbę Bogu, Ojczyźnie i bliźnim.

Pamiętamy początki odrodzenia harcerstwa na Litwie. Powstawały pierwsze drużyny, harcerze nie mieli nie tylko mundurków, lecz również, a może — przede wszystkim — doświadczenia. Najpierw wyjeżdżali na obozy do Polski, poznawali zasady pracy w skautingu. Potem były pierwsze obozy i zloty tu, na Litwie. Doskonale pamiętam starsze panie z przejęciem pytające u stóp Ostrej Bramy: "A skąd to tyle harcerzy, chyba z Polski?" A dziewczęta i chłopaki spod Szarej Lilijki dumnie odpowiadali: nie, jesteśmy tutejsi. Starsze panie miały łzy w oczach i błogosławiły tę młodzież. Był czas, gdy Związek liczył 1,5 tysiąca członków. Nie było Zarządu, nie było struktur organizacyjnych, ale była praca. Nie, nie chcę być posądzona o jakieś głupie sentymenty. Nie jestem zwolenniczką masowości w żadnych organizacjach — przypomina to w jakiś sposób pionierstwo i komsomoł. Trzeba przyznać, w okresie powstawania harcerstwa przynależność do Związku była modna. W ten sposób przez harcerstwo przewinęło się wielu przypadkowych ludzi. A tego właśnie być nie może, bo skauting — to styl życia, to wyznawanie określonych zasad, to pewne ideały — niepodważalne. Przypadkowi ludzie odeszli, zostali co najlepsi, najbardziej wytrwali i wierni. Dziś, zapytani o liczebność Związku, harcerze ze wstydem odpowiadają: około 500 członków. Nie ma się czego tu wstydzić. Chodzi o to, by ci, którzy zostali, byli Prawdziwymi Harcerzami — właśnie tak, dużą literą pisani.

Najlepsi i najzdolniejsi harcerze wyjeżdżają na studia do Polski. W ten sposób cała prawie pierwsza kadra harcerska studiuje obecnie w Polsce. W samej Warszawie można by stworzyć drugi ZHPnL. W ten sposób każdego roku nowe osoby muszą uczyć się pracy organizacyjnej. W związku brakuje młodzieży starszej, doświadczenia ludzi dorosłych. A przecież trzeba, by czasem ktoś doradził, pomógł, wsparł. Można więc zrozumieć, dlaczego do Zarządu ZHPnL po III Zjeździe weszło kilka osób niewiele właściwie mających wspólnego z harcerstwem. Młodzież uwierzyła tym ludziom. I dotychczas wierzy. Jak też wierzy ks. Dariuszowi Stańczykowi, który był razem od początków odrodzenia organizacji, kierował, organizował i nigdy nikomu nie odmówił pomocy. Wydawało się całkiem logiczne i normalne, że ks. Dariusz został kapelanem naczelnym. Nie ulega wątpliwości, że duszpasterstwo harcerskie powinno być, chodzi jedynie o to, że kapelanem może być osoba duchowna, która przeszła drogę harcerską. Nie wystarczy przecież, jeśli kapelan odprawi mszę i wyspowiada, powinien też być duchowym przewodnikiem tej młodzieży. Dziś takiej osoby, oprócz ks. Stańczyka, na Litwie nie ma.

(Dokończenie na str. 6)

W Wileńskiej Akademii Muzycznej wystąpili znani akordeoniści Edualdas Gabnys i Giennadij Sawkow, którzy działalność twórczą rozpoczęli w roku 1978. Obaj wykonawcy są wychowankami Litewskiej Akademii Muzycznej. Przez szereg lat muzycy doskonalili swe mistrzostwo na aspiranturze Konserwatorium Kijowskiego im. P. Czajkowskiego. Duet dał ponad 500 koncertów. Występował w Anglii, Bułgarii, Włoszech, Holandii i in.

W repertuarze muzyków jest oryginalna muzyka na akordeon, a także muzyka ludowa i rozrywkowa. Muzycy wydali płyty i kasety nagrań swego repertuaru, kilka zbiorów nut.

Obecnie obaj artyści są pedagogami Litewskiej Akademii Muzycznej.

Fot. **Gediminas Svitojus** (ELTA)

Wczoraj w prasie Litwy

RESPUBLIKA

*** "Prawo wiedzieć-2"** — **komentarz redakcyjny na aktualny temat:**

"Posłowie, którzy dwa miesiące ślęczeli nad 8 artykułem Ustawy Republiki Litewskiej o mass mediach, traktującym o tym, co stanowi w kraju "konfidencjalną informację" i dwukrotnie głosowali, czy pozwolić dziennikarzom pisać o życiu osobistym polityków, postanowili wreszcie forsować wydarzenia. Nawet się zebrali na posiedzenie nadzwyczajne, aby móc omówić jedną z najważniejszych dla dziennikarzy ustaw, zresztą, jak śmiemy twierdzić, dla całego społeczeństwa również. Jest ona najważniejsza, gdyż reglamentuje nie tylko naszą pracę, ale i waszą możliwość konstytucyjną rozpowszechniania i otrzymania dokładnej, operatywnej, niezależnej i bezstronnej informacji.

Wszyscy jesteśmy powiązani niewidzialnymi, lecz mocnymi więzami. Dziennikarze nie mogą być wolni w pozbawionym wolności społeczeństwie, ale i społeczeństwo nie będzie wolne, jeśli nie będzie w nim wolnych mass mediów. Może brzmi to nieco patetycznie, ale wasza, czytelnicy, wolność jest gwarancją naszych wolności, a nasza dziennikarska niezależność stanowi też część waszej wolności.

Taka czy inna cenzura w kraju istnieje od początku XVI w., gdy stwierdzono, że "każda książka ma być wydana za zgodą króla". Do roku 1990 cenzura była prewencyjna, a od roku 1990 dotychczas, dopóki istnieje Zarząd Kontroli Prasy — "Postfaktyczna". Niemniej nawet przy tych ustawach o cenzurze wolność prasy zależała od czynników postronnych: nastroju urzędników, zapatrywań, stopnia znajomości, od stopnia ugruntowania prawa telefonicznego.

Zakaz prasy litewskiej ze strony formalnej kolidował z ustawami imperium rosyjskiego o prasie, niemniej obowiązywał lat 40. Gławlit w latach sowieckich również kierował się częściej wskazówkami Komitetu Centralnego, niż własnym podstawowym dokumentem — "Wykazem informacji, objętej zakazem rozpowszechniania". Czy wiele się zmieniło od tego czasu? Czy prawo jest dziś dla prominentów litewskich alfą i omegą ich działalności? Prawo swobodnego korzystania z informacji przewidziane było w Ustawie o prasie z roku 1990, zostało też przewidziane w nowym projekcie. Czy łatwiej jest teraz namówić urzędnika któregoś ministerstwa, aby zrobił to, co powinien zrobić z urzędu? Dziennikarz przychodzi, prosi (przy tym nie dla siebie, lecz dla społeczeństwa) o udzielenie informacji, ten zaś odsyła go do innego — i tak przez cały dzień. Albo się znęca proponując złożyć pisemne podanie, a po tygodniu zastanowienia powie, czy udzieli tej informacji, czy nie. Nie interesuje go to, że informacja starzeje i że ma być podana do wiadomości operatywnie. Bo czuje się wszechmocnym i prawo nie dla niego jest pisane.

Cenzura na Litwie jest zakazana. Państwo zgodnie z nową ustawą ma stworzyć "przychylne warunki ekonomiczne dla wszystkich mediów i rozpowszechniania ich działalności". Nie przeszkadza to jednak politykom zabronić reklamy tego lub innego towaru podważając w ten sposób niezależność finansową prasy. Żadna ustawa nie zahamuje niebotycznego windowania ceł bądź podnoszenia cen za transmisję audycji radiowych i telewizyjnych. Formalnie prawo będzie po ich stronie".

Kronika policyjna

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RL, 24 kwietnia br. w kraju odnotowano 153 przestępstwa, w tym: 1 zabójstwo, 3 obrażenia ciała, 16 chuligańskich ekscesów, 10 rabunków, 133 kradzieże. Skradziono 6 pojazdów, znaleziono 6.

Zarejestrowano 21 wypadków ruchu drogowego i 16 pożarów. Znaleziono zwłoki 7 osób. Zatrzymano 36 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Obrażenie ciała

24 kwietnia o godz. 14 w mieszkaniu przy ul. Kalwaryjskiej w Wilnie krewny zranił nożem Walę Palekowską, o czym powiadomił policję syn poszkodowanej. Kobietę umieszczono w szpitalu. Podejrzany Alvydas Belevičius został zatrzymany.

Kradzieże

23 kwietnia wieczorem, po wyważeniu drzwi numeru w wileńskim hotelu "Lietuva", w którym mieszkał ob. Szwecji Erik Nylander skradziono 3900 szwedzkich kron, 50 USD, aparat fotograficzny "Canon" i golarkę "Braun".

24 kwietnia na ul. Putino w Wilnie z samochodu ford tranzit, należącego do Gintarasa Švenčionysa skradziono teczkę, w której było 8000 litów.

Ucieczka... na słup

24 kwietnia około godz. 19 min. 15 kupiska policja rejonowa otrzymała zawiadomienie, że na pr. Gedyminasa przy stacji autobusowej nietrzeźwa kobieta wdrapuje się na słup wysokiego napięcia. Ustalono, że jest to Valentina Lapienienė. Policjantom udało się po pół godzinie namówić kobietę, by zeszła. Podczas "wędrówki" w dół Lapienienė straciła równowagę i spadła z 15-metrowej wysokości. Poszkodowaną umieszczono na reanimacji. Ustalono też, że 19 kwietnia obywatelka ta była skazana przez sąd na 25 dni aresztu. 24 kwietnia podczas sprzątania pomieszczenia komisariatu policji, około godz. 16, V. Lapienienė uciekła z aresztu.

Przygotowała **Irena LITWIN**

SPORT

Hokej na lodzie

Niespodzianka goni niespodziankę

W kolejnym dniu mistrzostw świata w Wiedniu Szwecja wygrała z Francją 2:1. Wygrana Szwedów — spodziewana, choć rozmiary zwycięstwa bardzo skromne. Francuzi strzelili honorową bramkę, grając w osłabieniu.

Reprezentacja Niemiec rozgromiła Kanadyjczyków 5:1. Wygrana Niemców jest drugą w historii kontaktów hokeistów obu krajów. Znaczny wkład w sukces zespołu niemieckiego wnieśli ... Kanadyjczycy. Trenerem reprezentacji Niemiec jest bowiem Kanadyjczyk G. Kingston, a prowadzenie dla zespołu niemieckiego zdobył urodzony w Kanadzie M. MacKay.

Wielką niespodziankę sprawili Norwegowie. Po remisie z obrońcami tytułu mistrza świata Finami (1:1), odebrali punkt innym pretendentom do złotego medalu — Czechom, remisując — 2:2. Po dwóch tercjach Norwegowie nawet prowadzili 2:1.

• • •

Wyłoniono wszystkie drużyny, które będą grały w przyszłorocznych mistrzostwach świata grupy C. Obok reprezentacji Litwy wystąpią Japonia, Ukraina, Słowenia, Węgry, Estonia, Rumunia i Chiny.

Na boiskach piłkarskich

Eliminacje MŚ

We środę rozegrano kilka meczów eliminacyjnych do mistrzostw świata'98. Oto ich wyniki: Grecja — Słowenia 2:0, Jugosławia — Wyspy Owcze 3:1, Macedonia — Liechtenstein 3:0.

Pierwszą serię spotkań rozegrały zespoły południowoamerykańskie. Oto jej wyniki: Wenezuela — Urugwaj 0:0, Argentyna — Boliwia 3:1, Ekwador — Peru 4:1, Kolumbia — Paragwaj 1:0. Występuje tu również zespół Chile.

Mecze towarzyskie

Mecz dnia odbył się w Rotterdamie, gdzie spotkali się dwaj finaliści mistrzostw Europy — Holandia i Niemcy. Zwyciężyła reprezentacja Niemiec — 1:0. Jedynego gola z rzutu karnego uzyskał J. Klinsmann. Należy zaznaczyć, że piłkarz gospodarzy D. Bergkamp nie wykorzystał jedenastki — jego strzał a także dobitkę obronił bramkarz zespołu niemieckiego A. Koepke, zdecydowanie najlepszy piłkarz na boisku.

Oto wyniki innych meczów towarzyskich: Anglia — Chorwacja 0:0, Irlandia Płn. — Szwecja 1:2, Rumunia — Gruzja 5:0, Bośnia — Albania 0:0, Czechy — Irlandia 2:0, Węgry — Austria 0:2, Słowacja — Bułgaria 0:0, Dania — Szkocja 2:0, Belgia — Rosja 0:0, Szwajcaria — Walia 2:0, Norwegia — Hiszpania 0:0, Estonia — Islandia 0:3, RPA — Brazylia — 2:3.

Polska ekstraklasa

Wyniki środowych spotkań: Hutnik — Śląsk 1:2, Sokół — Pogoń 0:0, Lech — ŁKS 0:0, Siarka — GKS Bełchatów 1:2, Stal — Raków 0:0, Legia — Olimpia-Lechia 4:0, Widzew — Amica 2:0, GKS Katowice — Stomil 2:0, Zagłębie — Górnik 2:1.

W czołówce tabeli turniejowej nie zaszło zmian — przoduje Legia (63 pkt) przed Widzewem (57 pkt) i Hutnikiem (39 pkt). Zespół Widzewa rozegrał o dwa spotkania mniej.

Lekkoatletyka

IAAF zatwierdza rekordy

Międzynarodowa Federacja Lekkiej Atletyki ogłosiła, że zatwierdziła kobiecy rekord świata w skoku o tyczce 4,41 m, ustanowiony przez Australijkę E. George w Perth 28 stycznia br.

Poza tym IAAF zatwierdziła halowy rekord świata w tej samej konkurencji 4,28 m, ustanowiony przez Chinkę C. Shun i halowy rekord globu w biegu na 1000 m — 2.32,08 M. Mutoli z Mozambiku. Mutola poprawiła ten rezultat 25 lutego w Sztokholmie na 2.31,23, ale IAAF nie ma jeszcze pełnej dokumentacji tego wyniku.

Ponadto IAAF uznała trzy inne halowe rekordy świata: Namibijczyka F. Fredericksa na 200 m — 19,92 i dwa rezultaty Etiopczyka H. Gebreselassie na 3000 m — 7.30,72 i na 5000 m — 13.10,98.

W kilku wierszach

* Kobieca reprezentacja Litwy w koszykówce, sposobiąca się do eliminacji mistrzostw Europy, rozegrała w Hiszpanii mecz kontrolny z drużyną "Canoe" Madryt. Zwyciężyły Hiszpanki — 75:68. Następnie odbyło się spotkanie reprezentacji Litwy i Hiszpanii. Znowu zwyciężyły Hiszpanki 77:70 (39:38). Najwięcej punktów dla naszej reprezentacji zdobyły D. Kurtinaitienė (24), R. Kreivytė (13), K. Kolesinskaitė i J. Vilutytė (po 10).

* Polska przegrała z Ukrainą 20:25 w drugim towarzyskim meczu piłkarzy ręcznych reprezentacji do lat 20.

Ze świata

Z doniesień PAP, ELTA, PAI PRESS

Polska

Opinie w sprawie J.Oleksego

Sprawa Józefa Oleksego wciąż budzi emocje. Wg Unii Wolności, SLD próbuje wykorzystać umorzenie sprawy przez prokuraturę wojskową dla zatarcia faktu, że b. premier jest odpowiedzialny za utrzymywanie zażyłych stosunków z funkcjonariuszem wywiadu państwa, od którego Polska jeszcze niedawno była całkowicie zależna. Zdaniem UW, sprawa ta musi być oddzielona od odpowiedzialności prawnej.

W swoim oświadczeniu z 24 bm. UW uważa, że zapowiedzi wszczęcia postępowania wobec b. ministra sprawiedliwości Andrzeja Milczanowskiego oraz pociągnięcie do odpowiedzialności funkcjonariuszy UOP stanowi próbę odwetu politycznego. "Represjonowanie funkcjonariuszy państwowych podejmujących postępowania, gdy podejrzani o popełnienie przestępstwa są politycy (...) sprowadzi ich do roli bezwolnego narzędzia realizacji interesów partii rządzącej" — napisano w oświadczeniu.

Ruch "Solidarni w Wyborach" natomiast z niepokojem obserwuje "nowe polityczne konteksty tzw. sprawy Oleksego, a szczególnie wolę poświęcenia przez prezydenta, premiera i ministra spraw wewnętrznych dobra organów państwa dla odbudowy pozycji politycznej swego partyjnego kolegi".

Zdaniem Jerzego Gwiżdża, przewodniczącego Ruchu, wg deklaracji tych polityków pierwszą ofiarą takiego działania miałyby paść, stojące na straży bezpieczeństwa państwa, służby specjalne. "Gdyby do tego doszło oznaczałoby to, że zemsta wzięła górę nad odpowiedzialną troską o dobro wspólne, jakim jest nasze państwo" — czytamy w oświadczeniu.

"Z żalem muszę stwierdzić, że spodziewałem się tego werdyktu" — powiedział o podjęciu decyzji umarzającej postępowanie przeciwko Oleksemu, przebywający w Kaliszu, senator Zbigniew Romaszewski. Orzeczenie prokuratora, że zebrane dowody nie stanowiły podstawy do wszczęcia postępowania przygotowawczego, wcale nie oznacza, iż został on oczyszczony z wszelkich zarzutów. "Poza odpowiedzialnością karną istnieje bowiem odpowiedzialność moralna i polityczna" — dodał Romaszewski.

"Oleksego znam osobiście, przeprowadziłam z nim wiele rozmów, może nie jest on człowiekiem urodziwym, ale za to porządnym i uczciwym politykiem, wobec którego nigdy nie miałam najmniejszego wahania w ocenie jego patriotyzmu" — oświadczyła we Wrocławiu, podczas konferencji prasowej senator Maria Berny, przewodnicząca Rady Wojewódzkiej SDRP.

Jej zdaniem b. minister SW Andrzej Milczanowski znajduje się obecnie w bardzo trudnej sytuacji. "Przecież to b. minister musi teraz bronić własnej skóry i własnej wiarygodności, ale dla wielu polityków udowodnienie własnej racji jest ważniejsze od racji obiektywnej" — powiedziała.

W Sejmie wystawa: bliskie sąsiedztwo Polski i Litwy

Marszałek Sejmu Józef Zych, otwierając w czwartek w Sejmie wystawę przygotowaną przez redakcję fotograficzną PAP pt.: "Polska i Litwa — bliskie sąsiedztwo", powiedział, iż Polska i Litwa to dwaj przyjaciele, którzy znakomicie ze sobą współpracują. W opinii przewodniczącego polsko-litewskiej grupy parlamentarnej Adama Dobrońskiego (PSL), wystawa świadczy o tym, że sprawy litewskie są w polskim Sejmie na porządku dziennym.

Dobroński powiedział, że wystawa jest świadectwem bardzo bliskiej współpracy Sejmów, a także obu grup parlamentarnych: polsko-litewskiej i litewsko-polskiej.

"Zdjęcia okazują się najbardziej komunikatywne. Jedno zdjęcie jest warte tysiąc słów" — powiedział prezes PAP Włodzimierz Gogołek.

Polska-Niemcy

Udana wizyta

Na zaproszenie Kanclerza Federalnego RFN Helmuta Kohla, w dniach 23 i 24 kwietnia złożył roboczą wizytę w Republice Federalnej Niemiec Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej Włodzimierz Cimoszewicz.

Wizyta była pierwszym kontaktem roboczym premiera z szefem rządu RFN i miała na celu przede wszystkim umocnienie stosunków partnerskich, pogłębienie procesu zbliżenia i pojednania między Niemcami i Polakami oraz wymianę poglądów i konsultacje z Kanclerzem Helmutem Kohlem w podstawowych kwestiach stosunków ogólnoeuropejskich, takich jak rozszerzenie Sojuszu Północnoatlantyckiego, Konferencja Międzyrządowa UE, rozwój sytuacji w Europie Środkowo-Wschodniej, współpraca w ramach Rady Państw Morza Bałtyckiego — poinformowało Biuro Prasowe Rządu w komunikacie przekazanym PAP.

Premier bardzo pozytywnie ocenił rozmowy z czołowymi politykami RFN. Po powrocie z Bonn, premier powiedział, że w najbliższym czasie dojdzie do spotkania ministrów pracy obu krajów, na którym zostaną poruszone problemy związane z polskim eksportem usług budowlanych na rynek niemiecki. Wkrótce spotkają się również ministrowie transportu RP i RFN w celu omówienia problemów związanych z przekraczaniem granicy polsko-niemieckiej. Podczas rozmów z niemieckimi politykami premier Cimoszewicz zaproponował utworzenie w Warszawie centrum biznesu niemieckiego promującego małe i średnie firmy niemieckie w Polsce. Propozycja ta spotkała się z pozytywnym przyjęciem strony niemieckiej. Bardzo dobrze została również przyjęta propozycja dokonania zmian w sposobie funkcjonowania Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, aby umożliwić jej działanie długofalowe.

Wspominając o przeprowadzonych w Bonn rozmowach, które dotyczyły kwestii integracji Polski ze strukturami europejskimi i euroatlantyckimi, premier powiedział: "Ze strony partnerów niemieckich uzyskałem kolejne poparcie dla naszych starań w tym względzie. Zostało potwierdzone, iż sprawa rozszerzenia NATO i UE jest przesądzona, chociaż żaden z rozmówców nie kwestionował faktu, że Rosja odgrywa istotną rolę w systemie bezpieczeństwa europejskiego. Jest wolą Polski utrzymywanie jak najlepszych stosunków z Rosją, co potwierdza intensywny dialog polityczny między obu krajami. Niemniej jednak decyzja na temat integracji Polski z NATO zapaść może w Warszawie i w stolicach państw członkowskich Paktu Północnoatlantyckiego, a nie w innych krajach. Polska wejdzie do NATO w terminie niezbyt odległym, jeśli wziąć pod uwagę złożoność procesu integracyjnego".

Bliski Wschód

Nadal poważne problemy z uzgodnieniem rozejmu

Premier Izraela Szimon Peres oświadczył w czwartek po spotkaniu z sekretarzem stanu USA Warrenem Christopherem, że nadal istnieją poważne problemy z uzgodnieniem rozejmu z Hezbollahem.

Mówiąc o misji Christophera Peres oświadczył, że "jego wysiłki przyniosły ważne uzgodnienia, ale wiele poważnych spraw nadal pozostaje nie rozwiązanych".

Peres powiedział też, że zakończenie ponad dwutygodniowych walk między armią izraelską a Hezbollahem, będące celem misji Christophera, jeszcze w ogóle nie jest przesądzone. Christopher przyznał po "bardzo ciężkim śniadaniu roboczym", że "są utrzymujące się różnice poglądów".

Trzej żołnierze izraelscy zostali lekko ranni w czwartek, kiedy seria z katiusz — druga tego rana — dosięgnęła region zwany "Palcem Galilei" — poinformowały izraelskie źródła wojskowe.

Żołnierze są pierwszymi ofiarami w armii izraelskiej od rozpoczęcia 11 kwietnia ofensywy przeciwko Hezbollahowi w Libanie.

Pierwsza seria pocisków z katiusz, wystrzelonych z Libanu, spadła w czwartek rano w tym samym sektorze, nie powodując jednak ani ofiar w ludziach, ani strat materialnych — podały te same źródła.

Izraelska artyleria i okręty ostrzeliwały w czwartek cele w południowym Libanie — poinformowały źródła ONZ i libańskie służby bezpieczeństwa.

Siły izraelskie oddały w ciągu dwóch godzin ok. 50 salw artyleryjskich na miejscowości w rejonie portu Tyr, w południowym Libanie — powiedział rzecznik ONZ Timur Goksel.

Izraelskie okręty kontynuowały ostrzał drogi na wybrzeżu, łączącej stolicę Libanu Bejrut z południem kraju — poinformowała policja.

Izraelskie bombardowania spowodowały do tej pory śmierć 155 osób, głównie cywilów oraz zranienia kilkuset kolejnych. Od początku operacji "Grona gniewu" artyleria ostrzelała południowy Liban 950 razy, a lotnictwo przeprowadziło 57 nalotów.

OWP kładzie kres walce zbrojnej z Izraelem

Organizacja Wyzwolenia Palestyny położyła kres 32-letniej walce zbrojnej z Izraelem, usuwając ze swej Karty wszystkie artykuły, postulujące zniszczenie państwa żydowskiego.

504 członków Narodowej Rady Palestyńskiej (NRP) poparło tę decyzję, 54 było przeciwnych — poinformował dziennikarzy członek NRP Kaled Salama.

Decyzja w sprawie zmiany Karty Palestyńskiej w duchu wzajemnego uznania z Izraelem z 1993 r. zapadła na nadzwyczajnej sesji NRP w Gazie, z udziałem palestyńskiego przywódcy Jasera Arafata. Uczestnicy sesji zlecili również komisji prawnej NRP opracowanie nowej Karty, która zostanie przedstawiona Komitetowi Centralnemu Rady na jego najbliższym posiedzeniu.

Na mocy porozumień z Izraelem, OWP zobowiązała się usunąć ze swej Karty do 7 maja br. wszystkie artykuły postulujące zniszczenie państwa Izrael.

Turcja

Były premier oskarżana o korupcję

Tureckie Zgromadzenie Narodowe zdecydowało o otwarciu dochodzenia parlamentarnego w sprawie korupcji, zarzucanej byłemu premierowi i przewodniczącej Partii Słusznej Drogi /DYP/ pani Tansu Ciller.

Decyzja ta zagraża prawicowej koalicji rządowej, utworzonej przez DYP i Partię Ojczyźnianą /ANAP/ aktualnego premiera Mesuta Yilmaza.

Dochodzenie przeprowadzi komisja parlamentarna, która zostanie utworzona w tym celu. Ona przygotuje też raport. Jeśli obciąży on panią Ciller i zostanie zaakceptowany przez zgromadzenie, może być podstawą postawienia jej przed Trybunałem Konstytucyjnym. W tym wypadku jej przyszłość polityczna byłaby mocno niepewna.

Tansu Ciller oskarża się o faworyzowanie pewnych firm w związku z częściową prywatyzacją w ubiegłym roku tureckiego Towarzystwa Dystrybucji Energii Elektrycznej. Była premier stanowczo zaprzecza tym oskarżeniom.

NA ZDJĘCIU: Tansu Ciller.
Fot. EPA-ELTA

Chiny-Rosja

Nie ma rozbieżności w stosunkach dwustronnych

Prezydent Rosji Borys Jelcyn spotkał się w czwartek z prezydentem Chin Jiang Zeminem i oświadczył, że nie ma obecnie żadnej rozbieżności między potężnymi sąsiadami, którzy jeszcze 25 lat temu byli zaciętymi wrogami.

"Nie mogę wymienić ani jednej sprawy, w której mielibyśmy rozbieżne opinie" — powiedział Jelcyn Jiangowi, kiedy zasiedli do rozmów. Poinformował o tym członek delegacji rosyjskiej.

"Sporo zrobiliśmy dla rozszerzenia deklaracji politycznej, wprowadzając do niej nowe zasadnicze elementy" — oświadczył Jelcyn.

Ukraina

Incydent w elektrowni w Czarnobylu

W nocy z środy na czwartek w elektrowni atomowej w Czarnobylu doszło do incydentu. Podczas wymiany filtrów używanych do pompowania powietrza do sarkofagu otaczającego reaktor nr 4 zniszczony podczas katastrofy 10 lat temu, nastąpił wzrost radiacji w czterech miejscach w maszynowni reaktora nr 3, poinformował Oleg Gołoskokow, rzecznik prasowy elektrowni.

Gołoskokow stwierdził, że wycieк został zauważony w porę i zlikwidowany, jednak nie można wykluczyć naprominieniowania pojedynczych osób z załogi. Skażenie przekroczyło 2 do 7 razy dopuszczalne normy.

Białoruś

Proboszcz katedry w Mińsku o trudnej sytuacji społecznej

Modlimy się, by na Białorusi nie polała się krew — powiedział KAI 25 marca ks. Jan Szutkiewicz, proboszcz katolickiej katedry pw. Najświętszej Maryi Panny w Mińsku. Dzień wcześniej ulicami stolicy przeszła 30-tysięczna manifestacja w obronie niepodległości Białorusi. Doszło do starć z milicją.

Manifestacja, zorganizowana 24 marca, w święto niepodległości Białorusi, nabrała charakteru antyprezydenckiego w związku z zapowiedzianym przez Aleksandra Łukaszenkę połączeniem Białorusi z Rosją.

Ks. Szutkiewicz powiedział, że podczas wczorajszych Msz św. w mińskiej katedrze modlono się, by na Białorusi nie polała się krew i by nie używano policyjnych pałek przeciw ludziom pragnącym niepodległości swego kraju. "I tak dobrze, że demonstrantów nie wywieziono na Sybir, to już jest jakaś demokracja" — powiedział proboszcz katedry, będący jednocześnie dziekanem mińskim.

Kapłan z wielkim uznaniem wypowiadał się o Białorusinach, którzy wycierpieli już tyle w minionych dziesięcioleciach, a obecnie cierpią z powodu ubóstwa i niedostatku. "Wczoraj podczas Mszy św. widziałem ludzi sfrustrowanych i rozżalonych" — oświadczył dziekan miński. Podkreślił, że obecnie należy się przede wszystkim modlić i zaufać Opatrzności. Wyraził nadzieję, że przyszłość kraju ułoży się pomyślnie. "Bóg dał, że bez jednego wystrzału dokonała się pieriestrojka, więc mamy nadzieję, że przyszłość Białorusi ułoży się zgodnie z pragnieniami ludzi. Przeżywamy to, co kilka lat temu przeżywało Wilno" — powiedział ks. Szutkiewicz.

Metropolita mińsko-mohylewski kard. Kazimierz Świątek nie chciał komentować ostatnich wydarzeń w Mińsku, podkreślając w rozmowie z KAI, że "jest to sprawa ściśle polityczna i Kościół nie będzie się do niej odnosił".

Pracujący od kilku lat na Białorusi polski werbista ks. Jerzy Mazur powiedział, że trudno otwarcie opowiadać się po którejś ze stron. "Wiadomo, po której jesteśmy stronie, ale gdybyśmy się zadeklarowali, to wkrótce mogłoby nas na Białorusi nie być" — powiedział ks. Mazur.

(KAI)

Chór "Vilnius" — pierwszy raz na Festiwalu w Polsce

(Dokończenie ze str. 1)

"Ma być Mesjasz i... po niemiecku..."

— Czesław Grabowski postawił nam jeden warunek. Nie miał zastrzeżeń do proponowanego przez nas programu, ale ponad to poprosił nas o wykonanie "Mesjasza" Haendla — po niemiecku. Zgodziłem się...

Przyznam, że mieliśmy nader skomplikowane zadanie. Oratorium "Mesjasz" miało dotąd w litewskiej historii muzycznej — chóralnej — tylko jednego wykonawcę. No a teraz — nasz Chór "Vilnius" jest... drugim. Pracowaliśmy niemal bez wytchnienia, przez ponad dwa miesiące. Teraz — i za tego naszego "Mesjasza", i za nasz udział w Zielonogórskich Spotkaniach Muzycznych jestem niezmiernie wdzięczny panu Czesławowi Grabowskiemu. Kiedy stawiał nam warunek z "Mesjaszem" — nie znał specyfiki naszego chóru. Do wykonania "Mesjasza" trzeba mieć chór 70-osobowy. Nasz "Vilnius" zrzesza 48 osób, z których liczny odsetek — to ludzie na poły ociemniali, bądź — w ogóle ociemniali. Naturalnie, później, dla organizatorów zielonogórskiej imprezy to było dużą niespodzianką. Ten nasz tam wspólny koncert zostanie w historii naszego chóru największym artystycznym wydarzeniem.

Ponad tysiąc słuchaczy, długie owacje...

Nasz koncert oratoryjny — "Mesjasz" właśnie był niezwykle uroczysty, był końcowym akordem Spotkań. Koncertowaliśmy w kościele pod wezwaniem Najświętszego Zbawiciela w Zielonej Górze. Ponad tysiąc słuchaczy... Po koncercie, po finałowym "Halleluja" — wykonaliśmy je na bis — długie, gorące owacje. To był nasz wielki wspólny koncert. Wykonawcami byli: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Zielonogórskiej, nasz chór — "Vilnius" i — niemieccy soliści" Ute Schwabe, Susanne Krumbiegel, Reinhart Ginzel, Marens Niedermeyer. Dyrygował znakomity Czesław Grabowski.

Koncert w Żaganiu...

W ramach tychże Spotkań, o dwa dni wcześniej koncertowaliśmy także w Żaganiu, w tamtejszym Pałacu Kultury, w Sali Koncertowej Filharmonii Zielonogórskiej. Wspaniała sala, wspaniali słuchacze i wspaniała pani Danuta Węgrzyk — prowadząca nasz koncert. W Żaganiu wykonaliśmy utwory Naujalisa, Čiurlionisa, Kačinskasa, Busto, Mendelssohna, Griega, Södermana, Bacha, Świdro oraz pieśni ludowe — Dvarionasa, Kutavičiusa, Vilkončiusa, pieśni w opracowaniach Čiurlionisa, Gruodisa, Balsysa i innych kompozytorów litewskich. W tej wiązance znalazł się także — Stanisław Moniuszko.

"Nigdy nigdzie dotąd nie mieliśmy takich słuchaczy"

— Jestem zachwycony polską publicznością, słuchaczami. Są niezwykle wrażliwi na muzykę, uczuciowi, emocjonalni. Nasz chór koncertował we wszystkich postsowieckich republikach, a także w Czechach, Danii, Niemczech, Szwajcarii, na Kubie... Nigdy nigdzie dotąd nie mieliśmy takiego fantastycznego jak w Polsce odbiorcy!

W Zielonej Górze mieliśmy piękny pobyt, doskonałą opiekę. Za co — serdecznie jesteśmy wdzięczni Dyrektorowi Czesławowi Grabowskiemu, jego zastępczyni — pani Jolancie Kiciak i wszystkim przemiłym osobom, które sercem i konkretnymi działaniami ten nasz u nich pobyt nam umilili.

Chór "Vilnius" — rocznie ponad 40 koncertów

... W maju ubiegłego roku odbył się tysięczny koncert Chóru "Vilnius". W pięć miesięcy później — w październiku 1995 r. mieli cykl koncertów z okazji swojego pięknego jubileuszu — 25-lecia. W chórze tym uczestniczą ludzie różnego wieku i narodowości (Polki — także). Repertuar Chóru "Vilnius" jest bogaty i różnorodny. Obejmuje dzieła największych twórców różnych epok — Bacha, Haydna, Beethovena, Rossiniego, Mendelssohna, Griega, utwory kompozytorów litewskich oraz pieśni ludowe.

Chór "Vilnius" nagrał 10 płyt, 5 kaset i 1 płytę kompaktową, na której znalazła się "Messa" Jeronimasa Kačinskasa — monumentalny utwór litewskiego kompozytora mieszkającego w Stanach Zjednoczonych Ameryki. (Chór "Vilnius" był pierwszym wykonawcą tego dzieła).

Rocznie — dają ponad 40 koncertów...

Jurijus Kalcas — z muzyką na okrągło...

Mój Rozmówca, dyrygent, kierownik artystyczny Chóru "Vilnius", jest absolwentem wileńskiej Akademii Muzycznej. Kształcił się w klasie prof. Lopasa, później pogłębiał wiedzę u prof. Jozėnasa. (Jozėnas razem ze Zdanavičiusem byli pierwszymi kierownikami artystycznymi i dyrygentami chóru "Vilnius").

Jurijus Kalcas jest założycielem zespołu "Vox Novus", którego program składał się z utworów kompozytorów współczesnych oraz kompozycji jazzowych. Życie ma na okrągło "umuzycznione". Żona — muzyk, dwie dorastające córki — uczennice szkoły muzycznej.

Skomponował dla chóru utwory o tematyce religijnej a capella, motety i msze.

— Pracę w Chórze "Vilnius" rozpocząłem jako artysta chóru, było to w 1978 roku — mówi Jurijus Kalcas. Później pracowałem jako chórmistrz. Kierownikiem i dyrygentem tego chóru jestem od 1992 roku.

Od 1992 roku, wraz z przyjściem Jurijusa Kalcasa repertuar Chóru "Vilnius" wzbogacił się o 60 nowych utworów (dzieła Haydna, Cherubiniego, Dvořaka i in.). Do chóru tego przyszedł (powrócił) już — jako wieloletni (od 1983 r.) wykładowca dyrygentury chóralnej i współczesnej muzyki chóralnej. Co go w tym chórze pociąga?

— Ludzie — mówi. — Niesłychanie wrażliwi, wyczuleni na muzykę. Ambitni, pracowici. Dyskretni, taktowni i — z poczuciem własnej godności. Dużo zawdzięczam mojej pomocnicy Tamarze Blažienė — znakomitej dyrygentce. To teraz uczestnictwo w Festiwalu w Zielonej Górze, imprezie na wyjątkowo wysokim poziomie, bardzo nas wszystkich podbudowało. Nawiązaliśmy mnóstwo pożytecznych kontaktów, znajomości i — bardzo serdecznych związków. Szkoda, że z tego pobytu nie mamy zdjęć — nie udały nam się. Ale to nic. Ważne, że Zielona Góra będzie długo żyła w naszej pamięci. Razem — z czarującym Czesławem Grabowskim.

Maestro Czesław Grabowski...

— To prawdziwie muzyczny żywioł. W latach wcześniejszych był kierownikiem artystycznym słynnego na świecie Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca "Śląsk". Później — dyrektorem Państwowej Orkiestry Symfonicznej w Zabrzu. No i ostatnio, od sześciu już lat — kieruje Filharmonią Zielonogórską. Pedagog, kompozytor, dyrygent... Wreszcie — dusza już piątych z rzędu Międzynarodowych Spotkań Muzycznych. To, że w tych Spotkaniach uczestniczą także Białoruś i Ukraina — myślę, że nie jest rzeczą przypadku. Czesław Grabowski z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Zielonogórskiej często koncertował na Białorusi i Ukrainie.

— Wracając do "Mesjasza" w repertuarze waszego chóru, który się pojawił z lekkiej ręki Dyrektora Grabowskiego. Jak Pan sądzi — czy tym litewskim "Mesjaszem" śpiewanym po niemiecku nie zainteresują się teraz Niemcy?

— Może. Naturalnie, ucieszyłoby to nas. Jeżeli nam się wykroi jakieś zaproszenie z "Mesjaszem" do innego państwa, zawsze jednak będziemy pamiętali o tym, że jego matką chrzestną była Zielona Góra...

Rozmawiała
Alwida ROLSKA

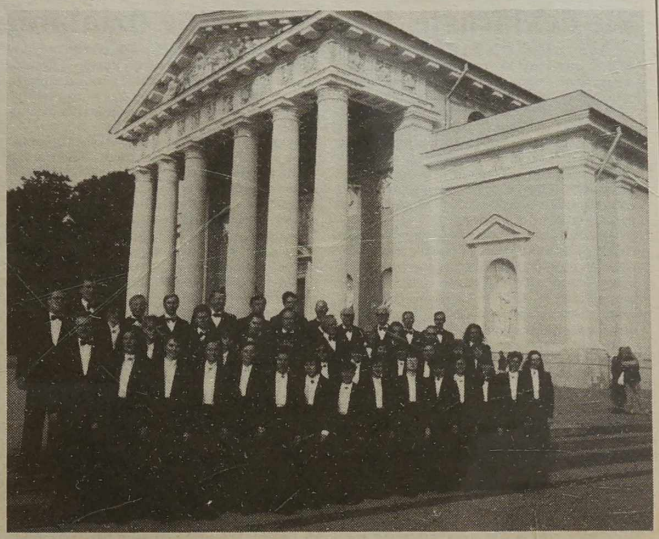

NA ZDJĘCIACH: emblemat V Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego 1996 w Zielonej Górze; wykonawcy Chóru "Vilnius" przed Katedrą Wileńską.

Dziesięciolecie "Solczanki"

Piękny jubileusz miał zespół "Solczanki" z Solecznickiej Szkoły Średniej nr 1 — dziesięciolecie. Jednak mimo młodego wieku cieszy się już autorytetem. Dlatego też na jubileuszowy koncert do Solecznickiego Domu Kultury przybyło wielu dorosłych i dzieci. Widzowie mieli miłą okazję przypomnieć całą historię zespołu. A ta historia — to przede wszystkim ludzie. Ci pierwsi, którzy zaczynali, dziś są już dorośli. Podobnie jak Jolanta Balukiewicz swój talent rozwinęła w "Solczance", a dziś jest studentką konserwatorium. Na jubileuszowym koncercie wystąpiła solo wraz z grupą weteranów "Solczanki". A sam zespół podczas dwugodzinnego koncertu przedstawił swój nowy program. Żeby się podobał widzom, sporo popracowali nad tym Władysław Korkuć, Elwira Učkuronienė, Danuta Mureikienė i oczywiście, prezes Łucja Dudojć. Dla nich, podobnie jak i dla młodocianych artystów, również nie szczędzono oklasków.

Wśród gości byli: ambasador Jan Widacki z małżonką, posłowie Zbigniew Siemienowicz, Ryszard Maciejkianiec, goście z Polski, władze rejonu. Po koncercie młodociani artyści i ich kierownicy otrzymali mnóstwo kwiatów, prezentów i serdecznych słów wdzięczności. A widzowie zaśpiewali im tradycyjne i bardzo szczere "Sto lat".

Piotr RYNGIEWICZ

NA ZDJĘCIACH: migawki z koncertu.

Fot. **Bronisława Kondratowicz**

Jutro zaczyna obrady III konferencja sprawozdawczo-wyborcza "Macierzy Szkolnej"

Nie deklaracje, lecz konkretne działania

Jesteśmy jedyną organizacją społeczną w kraju, której działalność statutowa jest całkowicie i wyłącznie skierowana na rozwój szkolnictwa polskiego na Litwie. Poczyniliśmy starania, by zachować to, co było dobre w latach poprzednich, wzmacniając i rozszerzając to "dobre", jak również w miarę możliwości wnosić nowe elementy działania. Głównym kierunkiem naszych starań jest wzmocnienie współpracy z władzami oświatowymi i urzędowymi Litwy w celach zasygnalizowania i rozstrzygnięcia niektórych problemów, a także obrony spraw szkolnictwa polskiego.

Do takich działań można zaliczyć naszą reakcję na decyzję Ministerstwa Oświaty i Nauki dotyczącą zaprzestania wydawania podręczników w języku polskim, a także uchwały rządowej w sprawie kształcenia kadry nauczycielskiej dla szkół mniejszości narodowych w języku litewskim. Sprawa wydawania podręczników została załatwiona pozytywnie.

Drugim kierunkiem naszej działalności jest aktywizacja grona nauczycielskiego i społeczności polskiej w sprawach dotyczących nauczania i wychowania dzieci w szkołach polskich i przedszkolach. W tym celu 8 kwietnia 1995 roku został zwołany Zarząd "Macierzy Szkolnej". Do udziału w obradach zaprosiliśmy redaktorów wszystkich mass mediów polskich na Litwie. Efekt działań stał się widoczny: już w okresie maja-września ukazało się ponad 40 artykułów i wystąpień poświęconych szkolnictwu.

Trzecim kierunkiem naszej działalności jest popularyzowanie wiedzy o języku, literaturze, historii i kulturze polskiej poprzez organizowanie konkursów i olimpiad. Piękną tradycją stał się jesienny konkurs recytatorski "Kresy". Interesujący jest konkurs "Poloniada", konkurs poezji M. Konopnickiej. Swój pośredni udział ma "Macierz Szkolna" również w organizowaniu Olimpiady języka polskiego i literatury.

Jednym z zasadniczych kierunków naszej działalności jest dokształcanie kadry nauczycielskiej i wyposażenie szkół w literaturę, lektury szkolne i środki techniczne. Oprócz tradycyjnie prowadzonych kursów dla nauczycieli klas początkowych w Lublinie, po raz pierwszy odbyły się zajęcia dwustopniowe dla nauczycieli chemii i biologii, matematyki, muzyki, historii i geografii. Zorganizowaliśmy również zajęcia praktyczne dla nauczycieli wychowania fizycznego.

Opornie się układają sprawy dotyczące przekazania szkołom pomocy materialnej — oprócz 200 komputerów udało się dodatkowo zdobyć i przekazać do szkół 4 powielacze i 4 magnetofony, 17 kompletów map historycznych oraz sporą ilość książek. Rozumiem, że nauczyciele oczekują więcej. Świadczą o tym ciągłe telefony i wizyty nauczycieli.

Ważnym elementem w pracy każdej placówki jest jej umiejętność przedstawienia problemów szkolnictwa polskiego nie tylko w kraju, ale i poza granicami. W ciągu ostatnich 2 lat braliśmy udział w 6 konferencjach międzynarodowych i 2 konferencjach pedagogicznych, jakie miały miejsce w Polsce. Do najważniejszych należy zaliczyć I Forum Polonijne, gdzie wystąpiłem z referatem o stanie szkolnictwa polskiego na Litwie i który został włączony do informatora o oświacie polonijnej.

W planach mamy szukanie nowych form działalności. Koniecznym jest otwarcie przy "Macierzy Szkolnej" Centrum Metodycznego. Byłaby to najskuteczniejsza, najszybsza i najtańsza forma wyposażenia szkół w materiały dydaktyczne, audio i video kasety, pomoce naukowe.

Widzę potrzebę rozszerzenia działalności w kierunku zdobywania sympatyków szkolnictwa polskiego. Obecnie Stowarzyszenie łączy tylko nauczycieli. Oczekujemy ze strony innych polskich organizacji społecznych nie deklaracji, a konkretnej pomocy. Z pewnością szkoły skorzystałyby na tym, gdyby do pracy w stowarzyszeniu pozyskać rodziców, działaczy, ludzi świata biznesu, a więc proponuję, by "Macierz Szkolna" stała się Stowarzyszeniem nauczycieli i **przyjaciół** szkolnictwa polskiego na Litwie.

Józef KWIATKOWSKI,
prezes "Macierzy Szkolnej"

Głos w dyskusji przed konferencją "Macierzy Szkolnej"

Psycholog w szkole

W szkołach ogólnokształcących Litwy pierwsi psycholodzy rozpoczęli pracę bodaj przed 10 laty.

W ciągu tego okresu wypróbowano kilka form współpracy psychologów i pedagogów.

1. Jeden psycholog w jednej szkole. Na treść jego pracy składa się ustalanie zdolności dziecka, cech charakteru poprzez stosowanie metodyki psychodiagnostyki, badanie aktualnych dla szkoły tematów psychologicznych i socjalnych, konsultowanie dzieci i ich rodziców. Najczęściej spotykane tematy konsultacji dotyczą pokonania trudności w nauce, obcowania z rówieśnikami, rodzicami, nauczycielami, wyboru zawodu, problemów osobistych dziecka, jego zachowania się.

Zorganizowanej w ten sposób pracy psychologa w szkole brakuje ukierunkowania, systematyczności i wsparcia fachowego.

2. W 1990 r. powstało Centrum Szkolnej Służby Psychologicznej, które dobierało, standardyzowało, adaptowało oraz rozpowszechniało niezbędne dla psychologów szkolnych metodyki. Tworzono w nim programy, sprzyjające zorganizowaniu bardziej ukierunkowanej pracy psychologa szkolnego. Należy wymienić takie z nich, jak pomoc dzieciom, które przeżyły kryzys, programy poświęcone problemom stresu, profilaktyce szkodliwych nawyków i in.

Zachęcone tym przykładem niektóre szkoły zaczęły tworzyć i realizować własne programy wychowania socjalnego.

Powstawały centra służby psychologicznej nie tylko w Wilnie, ale i w innych miastach Litwy.

Służby te organizowały seminaria, mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowej psychologów, uczenie ich obcowania z innymi pracującymi w szkole specjalistami.

Rozproszeni w poszczególnych szkołach psycholodzy mogli się zbierać i omawiać problemy powstające w ich pracy, podzielić się doświadczeniem z kolegami. Realizowano w nich programy pomocy psychologicznej dla nauczycieli i uczniów w skali miejskiej i rejonowej.

3. Równolegle powstała służba diagnostyki zakłóceń w rozwoju dziecka, specjalizująca się w badaniu dzieci, którym z trudem daje się nauka. Pracujący w nich specjaliści: psycholodzy, logopedzi, pedagodzy, lekarze i inni specjaliści przygotowywali ogólne zalecenia dla pedagogów, uczących różnych procesów poznawczych dzieci z wadami rozwoju.

Pracujący w szkołach specjaliści przyczynili się do skonkretyzowania i wcielenia w życie tych ogólnych zaleceń.

4. W tym roku obie służby połączyły się. Powstają służby pedagogiczno-psychologiczne gmin i powiatów, którymi kieruje centrum metodyczne przy Ministerstwie Oświaty i Nauki.

Należy oczekiwać, że ta reorganizacja w większym stopniu potrafi sprostać obecnym skomplikowanym potrzebom szkoły.

5. Należy też wymienić należące do Ministerstwa Zdrowia uniwersyteckie centrum dla dzieci z wadami rozwoju, w którym leczone są i w specjalnej szkole tego centrum wychowywane dzieci, posiadające duże trudności w nauce, przystosowaniu do zespołu, związane z samokontrolą i in.

Pracujący w nich psycholodzy, pedagodzy również poszukują kontaktów, możliwości współpracy z pedagogami, zatrudnionymi w szkołach ogólnokształcących.

Rodzice, zwracający się do tego centrum o pomoc dla swych dzieci stopniowo zaczęli się zrzeszać w stowarzyszeniu "Viltis", które się przyczyniło do integracji dzieci niepełnosprawnych ze szkołami ogólnokształcącymi.

Dąży się do tego, aby pomoc psychologów, pedagogów, logopedów i innych specjalistów dostępna była dla wszystkich dzieci na Litwie, ich rodziców, nauczycieli. Z braku jednak tych specjalistów, ich niedostatecznego wyposażenia w niezbędne do pracy środki nie zawsze się to udaje.

Przede wszystkim dotyczy to szkół rosyjskich i polskich, w których poza innymi przeszkodami istnieje też bariera językowa. Wszelkie testy psychologiczne muszą być przeprowadzane w języku ojczystym człowieka. Konsultacja psychologa w języku ojczystym dziecka również jest bardziej skuteczna.

Niezbędne są badania, które pomogłyby zamieszkałym na Litwie Polakom uświadomić i pomóc rozstrzygać problemy wychowania ich dzieci.

Liczymy na to, że sposobów rozstrzygnięcia tych problemów będą szukały nie tylko Ministerstwo Oświaty i Nauki, służby pedagogiczno-psychologiczne, ale również Stowarzyszenie Nauczycieli Polskich na Litwie.

Romualda RAGUOTIENĖ,
psycholog Wileńskiej Szkoły Średniej im. A. Mickiewicza

Wizyta delegacji MENu w Wilnie

"Sensacji nie było"

Na zakończenie wizyty delegacji MENu zwróciliśmy się do wiceministra **Kazimierza Przybysza** z prośbą o krótki wywiad.

— Jakie były cele wizyty na Litwie?

— Przyjechaliśmy na zaproszenie Ministerstwa Oświaty i Nauki Litwy. Wizyta poświęcona była omówieniu realizacji programu oświatowego. Co dwa lata podpisujemy plan współpracy, który kończy się właśnie z ostatnim dniem grudnia br. Od stycznia powinien obowiązywać już nowy. Generalnie można powiedzieć, że w naszych stosunkach dwustronnych między ministerstwami następują bardzo pozytywne zmiany. Ponad 2,5 roku jestem ministrem i od tego czasu udało się wyeliminować wiele zaległości. Oczywiście, pewne zaległości są, np. podręczniki — brakuje ich, ale nie tylko w szkołach polskich, ale i w rosyjskich i litewskich, bo jest to kwestia środków finansowych.

— Jakie problemy były poruszone podczas oficjalnych spotkań z przedstawicielami resortu oświaty Litwy?

— Omawialiśmy problem kształcenia nauczycieli: w jaki sposób tę kwestię rozwiązywać bardziej efektywnie. Chcemy zapraszać do siebie nauczycieli szkół polskich na kursy, ale jednocześnie trzeba kształcić ich tu na miejscu, na Litwie, bo jest to taniej i efektywniej. Lepiej jest zaprosić 10 osób na studia semestralne, niż 1 osobę na studia magisterskie. Na współpracę szkół wyższych dużego wpływu nie mamy, uczelnie współpracują ze sobą i to się rozwija. Poruszana była jeszcze jedna kwestia dotycząca szkolnictwa w woj. suwalskim. Jesteśmy opóźnieni z wydawaniem podręczników dla szkół litewskich, ale nie jest to nasza wina, tylko autorów litewskich, m. in. historyk Makowski już drugi raz przedłużył umowę i dlatego nie

możemy wydać podręcznika historii.

Strona litewska występuje z propozycją powołania pełnomocnika na woj. suwalskie do spraw szkolnictwa litewskiego. My widzimy to inaczej, chcemy, żeby był to pełnomocnik także do szkolnictwa ukraińskiego, bo mieszka tam też dużo Ukraińców.

Te problemy rozwiązywać będziemy w przyszłym roku. Odwiedziliśmy katedrę polonistyki na Uniwersytecie Wileńskim. Są tam pozytywne zmiany. W katedrze pracuje 5 lektorów z Polski, ale rośnie też młoda kadra, która będzie pisać doktoraty w Polsce. Chcemy wzmacniać ten odcinek, gdyż jest to dla nas sprawa prestiżowa, żeby na UW była dobra katedra polonistyki. Odwiedziliśmy też szkołę średnią w Trokach i Wileński Uniwersytet Pedagogiczny.

— Jak Pan ocenia wyniki wizyty?

— Nie było to moje pierwsze spotkanie ani z ministrem Domarkasem, ani z wiceministrem Motūzasem. Wizyta przebiegała w bardzo sympatycznej atmosferze, sensacji żadnych nie było.

— Dziękuję za rozmowę.

Barbara SOSNO

Harcerstwo w sieciach

(Dokończenie ze str. 3)

Niestety, według istniejących ustaw członkiem organizacji i członkiem Zarządu może być tylko obywatel Państwa Litewskiego. Instytucja kapelana naczelnego wprowadzona została do struktur Związku na III Zjeździe ZHPnL, zresztą na żądanie ks. Stańczyka. Harcerstwo wpadło w zastawione przez siebie sieci.

Ks. Stańczyk chce pracować nadal, chce pomagać młodzieży, bo, jak twierdzi, jest wiele dzieci, które czekają na przygody harcerskie, a wszystkie spory i problemy trzeba odstawić do lamusa historii. P. Adam Błaszkiewicz jest rozgoryczony powstałą sytuacją. Minęło 7 miesięcy od III Zjazdu, a dialogu wciąż nie ma. Mówi, że jeśli problem tkwi w nim jako w przewodniczącym, to może ustąpić, o ile znajdzie się osoba, która weźmie na swe barki funkcje organizacyjne.

Jakie jest wyjście z zaistniałej sytuacji? Harcerstwo trzeba ratować, bo jeśli nic się nie zmieni, może być zerwana akcja letnia, cała organizacja może lec w gruzach i to nie z winy harcerzy. Podczas rekolekcji wielkopostnych powstał Hufiec Maryi. Ks. Stańczyk uważa, że Hufiec Maryi nie wnosi żadnego rozłamu do Związku. (Możliwość powstawania hufców jest przewidziana w Statucie). Kiedy jest kryzys, jakieś zagubienie, tworzenie takiej grupy jest czymś potrzebnym, szczególnie dla drużyn wiejskich, które żyją w pewnym odizolowaniu i mają wewnętrzny lęk przed drużynami wileńskimi. Chcę wierzyć, że powstanie Hufca jedynie umocni Związek, ale w żadnym wypadku nie będzie początkiem końca.

Padają zarzuty, że harcerstwo jest upolitycznione. Nie byłabym tego tak całkowicie pewna. Ale jeśli i jest, to powiedzmy sobie szczerze: czy istnieje jakaś dziedzina naszego życia, w której nie maczali palców politycy, a częstokroć również — politykierzy? Jeśli chcemy, by nasze dorastające pokolenie — przyszłość Wileńszczyzny — było inne, nie pozwólmy je zepsuć. W szeregach ZHPnL dorastają zuchy — dzieci, które jeszcze nic nie wiedzą o podziałach, kłótniach i tzw. "polityce". Jeszcze jest szansa na to, że nie będą to "dzieci systemu", że nowe pokolenie będzie inne. Dajmy tą szansę im ... i sobie.

Barbara SOSNO

P.S. W sobotę 27 kwietnia o godz. 10.00 w szkole im. Jana Pawła II odbędzie się spotkanie poświęcone sprawom harcerstwa. Niestety, w tym samym dniu, o tej samej godzinie odbędzie się również zapowiedziana wcześniej III sprawozdawczo-wyborcza Konferencja Macierzy Szkolnej. A więc możliwe, że dialogu znów nie będzie, gdyż ci sami ludzie nie mogą się rozerwać, być obecni i tu, i tam. Czyżby miała to być kolejna stracona szansa na porozumienie?

Dyskusja o sprawach harcerskich

27 kwietnia br. w auli szkoły im. Jana Pawła II (ul. Rygos 10) o godz. 10.00 odbędzie się dyskusja o stanie i perspektywach harcerstwa polskiego na Litwie. Zapraszani są harcerze, drużynowi, rodzice, wszyscy ci, którym nieobojętne są sprawy harcerstwa.

Inf. wł.

TV

PIĄTEK, 26 KWIETNIA

LTV

7.00 — Dzień dobry. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Styl. 18.55 — Program dla dzieci. 19.20 — "Zaąsz słowo — wiesz drogę". 20.30 — Panorama. 21.05 — Studio sportowe. 21.15 — Hotel muzyczny. 21.55 — Aleja Laisvės. 22.20 — Młodzieżowa estrada. 22.50 — Videomagazyn mody. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — S. "Przestępcza sprawiedliwość".

LNK

7.30 — Poranne koło. 9.00 — Teleshop. 9.05 — S. "Bez domu jest źle". 16.05 — S. "Robot policjantem". 17.00 — Czas. 17.20 — Radzieckie kroniki. 18.10 — S. anim. 18.35 — S. "Bez domu jest źle". 19.25 — Teleshop. 19.30 — Program socjaldemokratów Litwy. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Radio show. 21.00 — Telegra "Tak. Nie". 21.55 — S. "Dotyk Frosta". 23.40 — S. "Monstra".

BAŁTYCKA TV

8.30 — S. "Tak świat się kręci". 9.30 — 18.20 — Program DW. 18.30 — Film fab. "Mój wuj Benjamin". 20.00 — "Za rogiem". 20.30 — S. "Manuela". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 21.55 — Nowości bałtyckie. 22.00 — Film fab. "Żelazna maska". 0.05 — "Dziewczyny z Dallas" (2). 0.40 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

8.00 — Wiadomości CNN. 8.30 — 100 proc. 8.35 — S. "Santa Barbara". 9.30 — S. "Maria Celeste". 18.00 — Muzyka. 18.30 — Telemagazyn. "Europejska scena". 19.00 — 100 proc. 19.05 — Program "Detektor". 19.30 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Film anim. 21.00 — Wiadomości. 21.15 — Nowości sportowe. 21.30 — S. "Góral". 22.25 — Merze finału mistrzostw LLK. 23.55 — Wiadomości. 0.10 — 100 proc. 0.15 — Nowości sportowe.

WILEŃSKA TV

7.45 — Wiadomości z Wilna. 7.55 — Autoshop. 8.00 — S. "Mściciele". 9.00 — S. "Mordercy morscy". 9.50 — - Patrol drogowy. 10.05 — S. "Rodzina Campbellów". 11.00 — Kurs dolara. 11.10 — Wyprodukowano w Rosji. 11.15 — Sport tygodnia. 11.45 — Apteka. 11.50 — 90x60x90. 12.15 — Film fab. "Kwietniowy poranek". 17.45 — S. "Mściciele". 18.45 — Autoshop. 18.50 — Wiadomości. Dziś w miasteczku. 19.00 — Film fab. "Życie i śmierć" Ferdynanda Liusa" (3). 20.25 — Tydzień. Program V. Kvietkauskasa. 20.55 — Film fab. "Życie i śmierć Ferdynanda Liusa" (4). 22.15 — Klub "12 kopiejek". 22.50 — Dziś w miasteczku. 23.00 — Wiadomości z Moskwy. 23.15 — Nowości muzyczne. 23.35 — Muzyczny kanał.

KOWIEŃSKA TV

18.00 — Program, anonse. 18.05 — Film fab. dla dzieci "Lessie". 18.30 — Rodzinna telegra "Chytrusy". 19.30 — Wiadomości. 19.55 — Film fab. "Onasis" (1). 21.30 — Wiadomości. 22.00 — S. "Kameleony".

I KANAŁ

5.00 — Teleranek. 8.00 — Dziennik. 8.15 — S. "Tajemnica kobiety z tropików". 9.05 — Program A. Lubimowa. 9.45 — Dzwony Czarnobyla. Film dok. 11.00 — Wiadomości. 11.10 — "Mir". 11.50 — S. "Wariant Omega". 13.05 — S. "Anna Pawłowa" (4). 14.00 — Dziennik. 14.20 — Kreskówka. 14.40 — Spektakl dla dzieci "Wehikuł czasu". 15.10 — Filmy-bajki. "Kamienny kwiatek". 16.30 — Siedem dni sportu. 17.00 — Wiadomości. 17.20 — S. "Tajemnica kobiety z tropików". 18.15 — Specjalne wydanie "Spojrzenia". 18.55 — Pole cudów. 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.45 — Kolekcja muzyczna. 20.55 — Hokejowe mistrzostwa świata. Rosja — Kanada. 23.40 — Film fab. "Królowa cyrku". 0.55 — Melodie z dawnych lat.

TV POLONIA

8.00 — Panorama. 8.10 — Dzień dobry z Polski. 10.00 — Wiadomości. 10.10 — Program dnia. 10.15 — "Krzyżówka szczęścia". 10.45 — "Sześć milionów sekund" — serial dla dzieci. 11.15 — "Zaklęty dwór" — serial TVP. 12.15 — Blok programów edukacyjnych. 13.00 — Wspomnień czar: "Kłamstwo Krystyny" — film archiwalny prod. polskiej. 14.35 — "Skarbiec". 15.10 — "Diariusz". 15.25 — Rozmowa dnia. 15.55 — Program dnia. 16.00 — Panorama. 16.20 — "Własna cząstka świata". 16.35 — "Od przedszkola do Opola". 17.20 — Gość TV Polonia. 17.30 — Magazyn kulturalny. 17.45 — Przegląd prasy polonijnej. 18.00 — Teleexpress. 18.15 — "Mały Lord" — film animowany dla dzieci. 18.45 — "Krzyżówka szczęścia". 19.15 — "Radio Romans" — serial TVP. 19.45 — "Auto — Moto — Klub". 20.00 — "Hity satelity". 20.20 — Dobranocka. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — "Znasz li ten kraj". 21.30 — "KOC". 22.00 — Panorama. 22.30 — "Czterdziestolatek" — serial TVP. 23.15 — Program na sobotę. 23.30 — "Pater" — magazyn wibracji muzycznych. 24.00 — "Męski striptiz". 0.30 — Kino nocą: "Tango z kaszlem" — dramat prod. polskiej. 1.30 — Panorama. 2.00 — "Szansa na sukces". 2.50 — Zakończenie programu.

TVP-1

7.00 — Kawa czy herbata? 8.45 — V.I.P. — rozmowa Jedynki. 9.00 — "Moda na sukces" — serial prod. USA. 9.30 — Mój program na antenie. 10.00 — Wiadomości. 10.10 — Mama i ja. 10.25 — Domowe przedszkole. 11.00 — "Star Trek — stacja kosmiczna" — serial s-f prod. USA. 11.50 — Muzyczna Jedynka. 12.00 — Zrób to tak jak my. 12.15 — Małe spojrzenie. 12.30 — U siebie. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Agrobiznes. 13.15 — Magazyn Notowań. 13.45 — Nowa matura. 14.00 — ABC zawodów. 14.20 — Wiedzieć, znaczy żyć. 14.25 — Teleplastikon. 14.45 — Tu jest ojczyzna. 15.00 — Jeśli nie Oxford, to co? 15.10 — Sekswizja. 15.30 — Jeśli nie Oxford, to co? 15.50 — Program dnia. 16.00 — Muzyczna Jedynka. 16.30 — "Moda na sukces" — serial prod. USA. 17.00 — Dla młodych widzów. 17.25 — Dla dzieci. 17.40 — Ale kino! 17.50 — Kalendarium XX wieku. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — "Tata, a Marcin powiedział..." 18.30 — Goniec. 18.45 — Antena. 19.05 — Randka w ciemno. 19.50 — Co by tu jeszcze... 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "John i Mary" — film fab. prod. USA. 22.45 — Puls dnia. 23.00 — WC Kwadrans. 23.25 — MdM, czyli Mann do Materny, Materna do Manna. 24.00 — Wiadomości. 0.20 — Parada prądziada. 0.40 — "Wielka draka w chińskiej dzielnicy" — film sensacyjny prod. USA. 2.40 — Goniec. 3.00 — Zakończenie programu.

SOBOTA, 27 KWIETNIA

LTV

8.00 — Dzień dobry. 10.00 — Dary sadów. 10.30 — Sroka. 11.00 — Nasz język. 11.30 — Droga. 12.05 — Sport na świecie. 12.45 — Klub szachowy. 13.00 — S. dla dzieci "Zatoka Wydry". 13.30 — "Nakviša. 14.30 — Międzynarodowy magazyn kulturalny "Alice". 15.20 — Teatr w telewizji: K. Ostrauskas "Grabarze". 16.20 — J. Juzeliunas "Szkice afrykańskie". 16.45 — Telegra "Milioner". 17.00 — Konkurs tańców sportowych "Bursztynowa para-96". 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Państwo i obywatel. 18.50 — Cykl dok. "Spojrzenie w przyszłość". 19.20 — Wieczór w Kowieńskim Teatrze Muzycznym. 19.50 — W świecie kina. 20.30 — Panorama. 21.05 — Studio sportowe. 21.15 — Loteria "Perłas". 21.20 — Nasze miasteczka. 22.20 — S. "Uboczny wpływ". 23.05 — Wiadomości wieczorne. 23.20 — Koncert rockowy.

LNK

9.00 — Poranne koło. 10.30 — Smacznego! 11.00 — Radzieckie kroniki. 11.55 — Program humor. 12.20 — 2x8. 12.50 — Program partii postępu narodowego. 13.20 — Cztery koła. 13.45 — Telegra "Randka". 14.15 — "Tangomania". 14.45 — Salon białego kota. 15.15 — Kibir — tele vibir. 16.30 — Angielski przyrodniczy film dok. 17.00 — Złota kolekcja discovery. 18.00 — Teleretro. "Rodzinka Adamsów". 18.30 — Wiadomości Hollywoodu. 19.00 — Wszystko. 19.30 — Kamera VRS. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — "Śmieszne historie". 21.00 — Sobotnie rozmowy. 21.55 — Film "Niebezpieczne lato". 23.25 — S. "Monstra".

BAŁTYCKA TV

8.30 — 17.00 — Program DW. 17.00 — S. "Tak świat się kręci". 18.00 — Ekorózga. 18.30 — Film fab. "Święta kurtuazji". 20.00 — Koszykówka. Mecze NBA. 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 22.00 — Film fab. "Nie zwracajcie uwagi, to tylko żarty". 23.40 — "Show mokrych koszul". 0.15 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

9.00 — Program. 9.05 — Film dla dzieci. 10.00 — Cykl dok. 10.30 — Film fab. "Moja kochana brunetka". 12.00 — S. "Góral". 13.00 — Program muzyczny POP TV". 14.00 — Maraton muzyczny. 15.00 — Filmy anim. 16.00 — S. "Acapulco H.E.A.T.". 17.00 — Cykl dok. "Główna ulica". 17.30 — Telemagazyn "Echo świata". 18.00 — S. "Maria Celeste". 19.35 — Program "Od...do...". 20.00 — Program "Nauka i technologia". 20.30 — Film anim. 21.00 — Wiadomości. 21.15 — Muzyka. 21.30 — Film fab. USA "Tęczowa banda". 23.00 — Wiadomości. 23.15 — Muzyka.

WILEŃSKA TV

8.15 — Wiadomości z Wilna. 8.25 — Autoshop. 8.30 — Filmy anim. dla dzieci. 9.40 — Film dok. "Podróżni" (1). 10.35 — Dla dzieci. "Tego nie uczyliśmy się". 11.00 — Film fab. "Flipper". 12.00 — Film anim. 12.15 — Kineskop. 14.30 — Bumerang. 15.05 — "Ja sama". 16.00 — Tydzień. 16.30 — Ekran tygodnia Wileńskiej TV. 16.45 — Południe z Grażiną Bigelytė. 17.30 — Muzyka. 18.00 — Wiadomości z Moskwy. 18.30 — Muzyka. 18.55 — Autoshop. 19.00 — Sześć wiadomości. 19.10 — Film anim. dla dzieci. 19.45 — Magazyn filmowy "Fitil". 20.00 — Film fab. "Mała Wiera" (1-2). 22.35 — "Męski klub": S. Fiodorow. 23.05 — Program rozrywkowy. 23.20 — "Życie — gra". 23.35 — Film fab. "Przywiodły mnie tu sny". 0.45 — "Wyżej — tylko gwiazdy".

KOWIEŃSKA TV

11.00 — Program, anonse. 11.05 — Przed lustrem. 11.30 — S. "Kameleony". 12.00 — Kuchnia i my. 12.30 — S. anim. dla dzieci "Smurfy". 13.00 — S. "Czarownica". 14.00 — 18.00 — Program DW. 18.05 — Lekcja dla mamy. 18.30 — TOP 40 Niemiec. 19.00 — ABC zdrowia. 19.30 — Telegra. "A2 B2". 20.30 — Film anim. dla dzieci. 21.00 — Moim zdaniem... 21.30 — Film fab. "Bez poszlak".

I KANAŁ

6.45 — Pobudka. 7.45 — Słowo duszpasterza. 8.00 — Dziennik. 8.10 — Pobudka — cd. 9.00 — Wszystkie gwiazdy. 9.30 — Nie gap się. 10.00 — Poczta poranna. 10.35 — Smak. 10.55 — Ermitaż. 11.15 — Film fab. "Żmija". 13.05 — Czarnobyl 10 lat później w filmie "Oaza". 14.00 — Dziennik. 14.20 — W świecie zwierząt. 14.55 — Ameryka z M. Tarattą. 15.25 — Beau Monde. 15.45 — Mistrzostwa Rosji w piłce nożnej. 17.45 — Złota seria. Film fab. "Miłość i gołębie". 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.45 — S. "Na wariackich papierach". 21.45 — Dni. 22.30 — Brainring. 23.20 — Film fab. "Drzwi". 1.55 — Film-balet "Aniuta".

TV POLONIA

9.00 — Program dnia. 9.05 — "Hity satelity". 9.25 — Szkoła Tańca Ludowego. 9.40 — Zaproszenie — "Turystyczne zdroje". 10.00 — Wiadomości. 10.10 — "Ziarno". 10.35 — Brawo! Bis! 13.00 — Wiadomości. 13.10 — "Znajomi z ZOO". 13.35 — OTV na antenie TV Polonia. 14.10 — "Wojna domowa" — serial TVP. 17.00 — "Chrząszcz brzmi w trzcinie". 17.15 — "Listy od widzów". 17.25 — OTV na antenie TV Polonia. 18.00 — Teleexpress. 18.15 — Sport z satelity. 18.45 — "Top dance". 18.45 — "Czterej pancerni i pies" — serial TVP. 20.15 — Dobranocka. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — "Andrzej Sikorowski". 22.00 — Panorama. 22.30 — "Piłkarski poker" — film obycz. prod. polskiej. 0.10 — Program na niedzielę. 0.15 — OTV na antenie TV Polonia. 1.30 — "Czterdziestolatek" — serial TVP.

TVP-1

8.00 — Eko echo. 8.15 — Z Polski. 8.30 — Wszystko o działce i ogrodzie. 8.55 — Agrolinia. 9.30 — "Powrót do przyszłości" — serial anim. prod. USA. 9.55 — Program dnia. 10.00 — Wiadomości. 10.10 — Ziarno. 10.35 — 5-10-15. 11.35 — Kwant. 11.55 — Co wy na to? 12.00 — "Kimberley" — film dok. prod. australijskiej. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Kraj. 13.30 — Koncert Życzeń. 13.55 — "Zwierzęta świata" — film dok. prod. australijskiej. 14.30 — Walt Disney przedstawia. 15.40 — Teatr Rozmaitości. 16.35 — Swojskie klimaty. 17.05 — "Bill Cosby show" — serial komediowy prod. USA. 17.30 — Swojskie klimaty. 17.50 — Kalendarium XX wieku. 18.00 — Teleexpress. 18.25 — Nowożeńcy. 18.55 — Swojskie klimaty. 19.10 — "Szpital Dobrej Nadziei" — serial obycz. prod. USA. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Czterdziestka z North Dallas". 23.15 — Sentymenty, wieczór trzynasty "Pełnia". 23.45 — Opowiadania w moll i w durr. 0.15 — Wiadomości. 0.30 — Sportowa sobota. 1.10 — "Omen" — horror prod. USA. 2.55 — "Koszmar" — serial prod. USA. 3.45 — Kraina łagodności.

NIEDZIELA, 28 KWIETNIA

LTV

9.00 — Program. 9.05 — Świąteczny Chrystusa. 9.25 — Zdrowie. 9.50 — Program dla dzieci. 10.30 — S. dla dzieci "Tajna misja". 10.55 — Telegra dla dzieci "Telelego". 11.25 — Siedem dni Kowna. 12.15 — W świecie koszykówki. 12.45 — Kronika Litwy. 13.05 — Azymuty. 13.55 — Koncert życzeń. 14.50 — Wiadomości. 14.55 — Wyścig formuła-1 na Wielką Nagrodę. 17.00 — S. "Domek na preriach". 17.50 — Pamięć. 18.20 - - Wiadomości. 18.30 — Drogi. Samochody. Ludzie. 19.05 — Zielone drzewo życia. 19.35 — "Bursztynowa para-96". 20.15 — Szanujmy słowo. 20.30 — Panorama. 21.05 — Studio sportowe. 21.15 — I kanał. 21.35 — Videoskrzat. 23.05 — Festiwal rockowy. 23.25 — Wiadomości wieczorne.

LNK

9.00 — Filmy anim. 11.00 — Sobotnie rozmowy. 11.50 — Telegra "Tak. Nie". 12.45 — "... Opowiaj". 13.45 — "Wszystko". 14.15 — Kamera VRS. 14.40 — "Trzy i pół". 15.15 — Kibir — tele vibir. 16.00 — Z kolekcji "National geographic". 17.30 — Złota kolekcja discovery. 18.00 — S. anim. 18.30 — Wiadomości z Hollywoodu. 19.00 — S. "Beverly Hills, 90210". 20.00 — Wiadomości. 20.25 — "In Vogue Vilnius'96". 22.10 — Horoskop tygodnia. 22.15 — Telegra- loteria. 22.45 — Krwawa niedziela.

BAŁTYCKA TV

8.30-16.30 — Program DW. 16.30 — Dziecięcy weekend. 17.00 — S. "Tak świat się kręci". 18.00 — Program religijny "Kroki". 18.30 — S. "Manuela". 19.30 — Przegląd LLK. 20.00 — Przegląd NBA. 20.30 — Świat mistrzostw. 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 22.00 — Film fab. "Chytrość". 23.30 — NBA: spojrzenie z bliska. 24.00-8.30 — Program CNN.

TELE-3

9.05 — Film dla dzieci. 10.00 — Program "Okno na przyrodę". 10.15 — Cykl dok. 10.30 — Film fab. "Dywersyjny oddział samobójców". 12.30 — Program muzyczny. 13.00 — Przegląd polityczny. 14.00 — Muzyczny maraton. 15.00 — Program informacyjny "TV Statyba". 15.30 — Film anim. 16.00 — Cykl dok. o kulturze Europy. 16.30 — S. "Droga do nieba". 17.30 — Telemagazyn "Kalejdoskop europejski". 18.00 — S. "Maria Celeste". 19.35 — Telemagazyn "Przewodnik podróży". 20.00 — Program "Sport na świecie". 20.30 — Film anim. 21.00 — "Patrzmy uważniej". 21.30 — Mecze finału mistrzostw LLK.

WILEŃSKA TV

8.30 — Film dla dzieci. 10.10 — Komputer w domu. 10.25 — Klub "12 kopiejek". 11.00 — Prognozy tygodnia. 11.30 — Film dok. "Podróżny" (2). 12.25 — "Prasa i muzyka". 13.15 — Film anim dla dzieci. 13.50 — Film fab. "Pieśni morza". 15.25 — Ekran tygodnia Wileńskiej TV. 15.40 — Program muzyczny. 16.10 — "Telefon 23-55-60". 17.00 — Mężczyzna, kobieta i miłość. 18.00 — Wiadomości z Moskwy. 18.30 — Muzyka. 18.55 — Autoshop. 19.00 — "Wileńska Zorza". 19.15 — Patrol drogowy. 19.35 — Moje kino. 20.30 — Magazyn filmu "Fitil". 20.45 — Film fab. "Kikbokser". 22.25 — Wiadomości z Moskwy.

KOWIEŃSKA TV

11.00 — Program, anonse. 11.05 — Lekcja dla mamy. 11.30 — S. "Kameleony". 12.00 — Rodzinna telegra "Chytrusy". 13.00 — S. "Czarownica". 14.00-18.00 — Program DW. 18.05 — Parada przebojów. 18.35 — Prezentują "TV Kaunas plus" i magazyn "Veidas". 19.00 — Film fab. "Podniesienie "Tytanika". 20.30 — Program dla dzieci. 21.00 — Z serii "Historie kryminalne". 21.30 — Film fab. "Park Avenue 79".

I KANAŁ

6.50 — Ciągnienie "Sportloto". 7.00 — Pobudka. 8.00 — Dziennik. 8.15 — "Kurban-Bajram". Trans. z meczetu. 9.05 — "Niedorzeczne notatki". 9.25 — Dopóki wszyscy w domu. 10.00 — Gwiazda poranna. 10.50 — Pewnego razu. 11.00 — Służę Rosji. 11.30 — Graj, harmonio. 12.00 — Prowincjonalne historie — m. Wiadimir. 12.25 — Oczywiste-nieprawdopodobne. 12.55 — Panorama śmiechu. 13.25 — S. "Miara za miarę". 14.00 — Wiadomości. 14.20 — Program muz. 15.15 — Klub podróżników. 16.00 — Samochód i ja. 16.15 — Legendy wyspy skarbów. 17.00 — Wiadomości. 17.20 — Szczęśliwy przypadek. 18.05 — Klub "Biała papuga". 19.00 — "19.59". Program inform.-analit. 19.55 — Komedia "Pechowcy". 21.45 — Piłka nożna. 22.20 — Hokejowe mistrzostwa świata. Rosja — Finlandia. Podczas przerwy o 23.00 — Wiadomości. 0.40 — Program muz.

TV POLONIA

9.00 — Studio kontakt. 9.45 — Giovanni Pierluigi da Palestrina. 9.50 — "Słowo na niedzielę". 9.55 — Program dnia. 10.00 — Wspólnota w kulturze. 10.30 — "Lahaul" — film przyrodniczy. 11.00 — Muzyczna Skrzynka Teleexpressu. 11.15 — "Mój dom". 11.45 — Poranek muzyczny. 12.15 — "Klasztory" — serial dokumentalny. 12.45 — "Klub odkrywców". 13.00 — "Polskie ABC". 13.30 — "Zamek Eureki". 14.00 — Tata, a Marcin powiedział. 14.10 — Spotkania z prof. Wiktorem Zinem. 14.30 — Teatr Familijny. 15.30 — "Piraci". 16.00 — Biografie. 16.50 — Program dnia. 17.00 — Mistrzostwa Zawodowych Par Tanecznych. 17.30 — "Śpiewnik ilustrowany". 18.00 — Teleexpress. 18.15 — "Dog City" — serial animowany dla dzieci. 18.40 — Wspomnień czar: "Czarna perła" — film archiwalny produkcji polskiej. 20.15 — Dobranocka. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — "Księżyc frajer". 22.00 — Polonica: "Wielki Bellheim" — serial prod. polskiej. 24.00 — Program na poniedziałek. 0.05 — "Wesoło, czyli smutno". 0.55 — Sportowa niedziela. 1.20 — "7 dni — Świat". 1.45 — Panorama. 2.15 — Zakończenie programu.

TVP-1

8.00 — Rolnictwo na świecie. 8.15 — Tańce polskie. 8.35 — Notowania. 9.05 — Śpiewanki rodzinne. 9.35 — "Droga do Avonlea" — serial prod. kanadyjskiej. 10.25 — Teleranek. 10.50 — Tut — turu. 11.00 — Kukułka. 11.10 — W Starym Kinie "Małpia kuracja" — komedia prod. USA. 13.00 — Anioł Pański. 13.20 — Opinie. 14.00 — Wiadomości. 14.10 — Tydzień. 14.40 — Pieprz i wanilia. 15.15 — "Północ-Południe" — serial prod. USA. 16.10 — Od przedszkola do Opola. 17.00 — Kultura duchowa narodu. 17.50 — Kalendarium XX wieku. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Śmiechu warte. 18.50 — DTV — program satyryczny Jacka Fedorowicza. 19.05 — "Dr Quinn" — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Matki, żony i kochanki" — serial prod. TVP. 22.05 — Wieczór z Alicją. 23.00 — Sportowa niedziela. 23.25 — Racja stanu. 0.05 — Pr. publicystyki kulturalnej. 0.30 — "Kreacja" — film fab. prod. angielskiej. 2.10 — Konkursowe interpretacje. 2.40 — Koncerty Agnieszki Duczmal. 3.00 — Zakończenie programu.

AKTUALNOŚCI KULTURALNE

TEATR

• Opera

W sobotę "Coppelia".

• Akademicki Dramatyczny

Premierowe przedstawienie S. Šaltenisa "Lituanica" w reżyserii R. Tuminasa do obejrzenia na tej scenie jutro.

W niedzielę w Małej Sali "Tam być tu".

• Młodzieżowy

Dziś "Dni krawców w Silmaičiai". Jutro dla dzieci "Clown i strach na wróble", wieczorem "Koci dom". W niedzielę dla dzieci "Księżniczka i świniopas", wieczorem "Don Kichot".

• Rosyjski Dramatyczny

"Ołowiany żołnierzyk" (sobota), w niedzielę dla dzieci "Kopciuszek", wieczorem "Godzina, jak nie wiedzieliśmy nic o sobie".

• Teatr "Vaidilos"

Dziś "Hotel muzyczny", w niedzielę "Iwanow".

• "Lėlė"

W niedzielę "Co dziadek powie, wszystko będzie dobrze". W Małej Sali w sobotę o 12 "Siguté", o godzinie 14 "Wesele pająka". W niedzielę "Cieśla, piorun i diabeł".

• Teatr Dziwaków (scena Domu Prasy)

W sobotę "Jonas żołnierzyk", w niedzielę "Innym razem".

KONCERTY

• Filharmonia

Dziś końcowy koncert festiwalu młodych wykonawców "Atžalynas". Wystąpi Litewska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, którą dyrygować będzie A. Pečiulis. Razem z nią koncertować będzie solistka R. Kekytė (sopran), skrzypaczka R. Vosyliutė oraz pianista D. Kirilauskas.

W niedzielę — koncert laureatów konkursu akordeonistów.

• Opera

W niedzielę w sali tej zbiorą się gwiazdy estrady.

• Dom Kultury Nowej Wilejki

W niedzielę o godzinie 14.30 wystąpi tu zespół młodzieżowo-dziecięcy z Puław "Grześ".

• Pałac Kultury MSW

W tym też dniu o godzinie 17.30 goście z Polski dadzą tu drugi koncert.

WYSTAWY

• Pałac Łącznościców (ul. Świętojańska 3)

Na wstępie anonsujemy tę nietradycyjną wystawę. Właśnie w tym lokalu w sobotę i niedzielę odbędzie się wystawa kotów połączona ze sprzedażą (godz. 10 — 17).

• Galeria "Arka" (Ostrobramska 7)

Trzy pokazy otwarte zostały przedwczoraj. Dwa malarskie i jeden ceramiki. Plastyczka Joanna Algirdūnė poświęciła pokaz malarski swemu nauczycielowi Giedriusowi Kazimierėnasowi. Autorem drugiego jest Arwydas Bagdžius. Natomiast prezentowana tu ceramika — to dzieło plastyczki Virginii Juršienė.

• Galeria "Koridorius" (Wileńska 39)

"Przedhistoryczne zwierzęta a my" — tak się nazywa czynna tu wystawa rysunków nastolatków.

• Galeria "Lietuvos aidas" (Maironisa 1)

Do obejrzenia malarstwo Audronė Petrašiūnaitė.

• Galeria "Akademia" (Zamkowa 44)

Wystawiają tu malarstwo Nomeda Saukienė oraz Šarūnas Sauka.

• Biblioteka im. M. Mažvydasa (Gedymino 51)

Tekstyl Stanislavy Narkevičiūtė oraz tkaniny dekoracyjne Bronė Valantinaitė-Jokubonienė.

WYCIECZKA

W sobotę o godzinie 11 dyrektor pałacu w Werkach, historyk T. Urbaitis zaprasza chętnych do poznania historii i dnia dzisiejszego tego zabytku architektury, jak też otaczającego go parku.

KARNAWAŁ

Tak, właśnie karnawał zorganizują na wileńskiej Starówce uczestnicy studiów teatralnych. Początek o godzinie 14, na skrzyżowaniu ulic Zamkowej i Wielkiej.

H. G.

Rocznice tygodnia

• 29 kwietnia 1921 r. na placu Alma w Paryżu odsłonięto **pomnik Adama Mickiewicza**, dłuta A. Bourdelle'a.

• Przed 110 laty, 29 kwietnia 1886 r. urodziła się **Ada Sari** (właść. Jadwiga Szajer, zm. 1968), światowej sławy śpiewaczka i pedagog.

• 30 kwietnia 1861 r. urodził się **Marian Zdziechowski** (zm. 1938), profesor i rektor Uniwersytetu Stefana Batorego, zasłużony dla kultury polskiej.

• Przed 115 laty, 30 kwietnia 1881 r. zmarł **Adam Ferdynand Adamowicz** (ur. 1802), lekarz medycyny i weterynarii, pionier weterynarii polskiej, autor podręczników, profesor Akademii Medyko-Chirurgicznej w Wilnie.

• 1 maja 1576 r. **Stefan Batory** został kanonowany na króla Polski.

• 2 maja 1826 r. zmarł **Antoni Malczewski** (ur. 1793), poeta, pierwszy polski zdobywca Mont Blanc.

• 3 maja 1791 r. proklamowano **Konstytucję 3 Maja.** Polska konstytucja była pierwszą w Europie, a drugą na świecie — po amerykańskiej, nowoczesną konstytucją.

• Przed 105 laty, 3 maja 1891 r. urodził się **Tadeusz Peiper** (zm. 1969), poeta i krytyk literacki.

• 3 maja 1771 r. urodził się **August Ludwik Becu** (zm. 1824), lekarz, profesor Uniwersytetu Wileńskiego, ojczym J. Słowackiego.

• 5 maja 1846 r. urodził się **Henryk Sienkiewicz** (zm. 1916), wybitny pisarz polski, laureat Nagrody Nobla, jeden z najpoczytniejszych pisarzy świata.

• 5 maja — **Dzień Matki.**

EKRANY

SKALVIJA — 1 sala — **"Eliza"** — 27.IV — o 11.30, 13.40, 15.50. 28.IV — **"Kobieta francuska"** — (Francja) — o 11.30, 13.15, 15, 16.45, 18.30. 26-27.IV — **Międzynarodowy festiwal "Wiosna kina"**; 2 sala 26-28.IV — **"Jumanti"** (USA) o 11, 12.45, 14.30, 18.30.

LIETUVA — 26-28.IV — **"Egzotyka"** (Kanada) — o 12, 14, 16, 18, 20. 26-27.IV — **"Wiosna kina"** i tydzień filmów gruzińskich.

VILNIUS — **"Operacja "Złamana Strzała"** (USA) — o 11.30, 13.30, 15.30, 19.30. Tydzień filmów czeskich: 26.IV — **"Dziękuję za każdy nowy ranek"** — o 17.30. 27.IV — **"Droga lwa"** — o 17.30; 28.IV — **"Wojna barw"** — o 17.30.

HELIOS — 1 sala — 26-28.IV — **"Najlepszy pies"** (USA) — o 12, 13.30, 15, 16.30, 19.40. **"Pechowcy"** (Francja) — o 18. 2 sala — 26-28.IV **"Kaligula"** (Włochy, USA, dla dorosłych) — o 12.30, 15.30, 18.30.

VIDEOSALON — **"Zboczeniec"** (USA) — 26-28.IV — o 17.30; **"Uderzenie pioruna"** (USA) — o 13.30; 26-28.IV — o 15.30. **"Paganini"** (Niemcy) — o 15.30. **"Nocny upał"** (USA) o 17.10. 26-28.IV — **"Błękitna sala"** (Włochy) — o 12. **"Nagła śmierć"** (USA) — o 13.30, 19.

PERGALĖ — 26.IV — **"Biegnący człowiek"** (USA) — o 12, 14, 16, 18, 20; 27,28.IV — o 12, 16, 18, 20. 27,28.IV — **"Kalosze szczęścia"** (Czechy, dla dzieci) — o 14.

VIDEOSALON "Ozo" — Tydzień gruzińskich filmów: **26.IV — "Ktoś"** o 18; 27.IV — **"Narzeczona diabła"** o 14.30; **"Orfeusz"** o 16. **"Ragtime"** — o 18. 28.IV — **"Orzechowy chleb"** — o 14.30. **"Okulary w złotej oprawie"** — o 16. **"Amadeus"** — o 18.

Najtańsze i najlepsze linoleum litewskie z magazynu fabrycznego. Ostatnia partia. Vilnius, Kirtimų 45, tel.: 64-09-38, 64-08-83.

(Zam. 530)

FAKSAS INFORMATORIUS

Bezpłatna informacja faxem przez całą dobę.

(8-22) 26 22 28

(Zam. 514)

Vilniaus agentūra: tel. 65 25 24

Kupon rabatowy

UAB Gotana Pollena Cosmetics

Dystrybutor na terenie Litwy polskiej kosmetyki firm "Uroda", "Malwa", "Ewa", "Lechia", "Miraculum". Sprzedaż hurtowa.

Zniżka 5%

Vilnius, Žirmūnų 139
tel/fax 77-16-09.

ALBI

• *De Luxe* • kursy na uniwersytecie w Cambridge. 16-22 lata.
• W elitarnej szkole • London Harrow • 14-17 lat (tylko kilka miejsc).
• USA, Orlando (Disneyworld) • 11-18 lat (tylko kilka miejsc).

Profesjonalne konsultacje
Tel. **62-37-07** w Wilnie (Zam. 537)

DROBNE ZA DARMO
KURIER WILEŃSKI

Uwaga!

Codziennie w "Kurierze Wileńskim" możesz zamieścić drobne prywatne ogłoszenie do 5 słów za darmo!

Kupon .....
.....
.....
.....
Adres, tel. .....
.....

Po wypełnieniu powyżej zamieszczonego kuponu z treścią ogłoszenia prosimy go wyciąć i wysłać na adres redakcji.
2056 Vilnius, Laisvės 60,
"Kurier Wileński", dział reklamy, tel. 42-69-63.

Sprzedam 2-pokojowe mieszkanie na 4 piętrze w Wołczunach w spokojnym miejscu.
Tel. 61-39-59.
(Zam. 523)

Zatrudnię majstra do nadzoru budowy domu (może być emeryta).
Tel. 22-19-33 od godz. 20.00.
(Zam. 536)

Sprzedam (niedrogo) murowany dom na 37 km szosy malackiej we wsi Visalaukiai.
Tel. 61-40-14.
(Zam. 522)

Stale skupujemy antykwariat: stare meble, obrazy, książki itd.
Vilnius, tel. 41-61-76, 62-08-80.
(Zam. 538)

Sprzedajemy mieszanki paszowe, eternit, blachę ocynkowaną, żeliwne rury kanalizacyjne.
Vilnius, tel. 61-96-58, 58-81-39.
(Zam. 11-V)

Sprzedam sukienkę z dodatkami do Pierwszej Komunii św.
Tel. 46-91-05.
(Zam. 332-D)

Sprzedam pół domu w pobliżu ul. Žalgirio (pierwsze piętro).
Tel. 73-43-20.
(Zam. 333-D)

Sprzedam ziemię nie opodal Wilna, są zabudowania mieszkalne i gospodarskie.
Tel. 72-45-36.
(Zam. 334-D)

Sprzedam paszowe ziemniaki.
Tel. 77-62-67
(Zam. 335-D)

Kupuję stare książki.
Tel. 76-79-02.
(Zam. 336-D)

To miejsce czeka na Twoją reklamę

KALENDARIUM

• **Piątek (26.IV)** jest 117 dniem 1996 r. Do końca roku 249 dni.

• Znak Zodiaku: Byk.

• Imieniny: Klaudiusza, Marceliny, Marzeny.

• Wschód Słońca — 5.51, zachód — 20.44. Długość dnia 14 godz. 53 min.

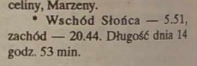

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 26 kwietnia zachmurzenie zmienne, przelotne opady. Wiatr zachodni, umiarkowany. Temperatura 11-13 stopni ciepła.

27 — nieduży deszcz, 28 — bez opadów. Temperatura w nocy od -1 do +4, w dzień 10-15 stopni ciepła.

KURIER WILEŃSKI

Wydawca ZSA "Kurier Wileński"

Drukuje SA „Spauda"

Redaktor naczelny Czesław MALEWSKI

Nasz adres: Laisvės pr. 60 2056 Vilnius, Lietuvos Respublika Kod 67218 ISSN 1392–0405 SL 322

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, 42-79-73, sekretarz redakcji — 42-79-49, zast. sekretarza — 42-79-50. DZIAŁY: polityczny, problemów społecznych — 42-78-72, aktualności krajowych — 42-79-64, ekonomiczny, życia wsi — 42-79-68, stołeczny, kultury — 42-79-77, literatury i sztuki — 42-79-88, szkolnictwa i młodzieży, listów i interwencji — 42-69-65, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondenci — 42-90-81. Korespondent na rejon solecznicki — 52-780.

Ogłoszenia i reklamę do "Kuriera Wileńskiego" przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65 w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor Krystyna ADAMOWICZ